

11. marca na volišče

11. marca bomo volili! Tega dne bodo v vsem slovenskem združenem delu volitve delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, v IMP pa bomo volili tudi organe upravljanja in druge organe. 26. januarja je delavski svet sozda sprejel sklep o razpisu volitev. Osnutek tega sklepa smo objavili že v januarjski številki in ni doživel nobenih sprememb, prav tako velja tudi rokovnik volilnih nalog, katerega osnutek smo objavili v januarjem Glasniku.

V volilno komisijo, ki bo izvedla postopek volitev za delavski svet sozda, svet samoupravne delavske kontrole v sozdu, zbor Interne banke in njen odbor samoupravne delavske kontrole, je delavski svet imenoval: Staneta Maurija kot predsednika ter Ilo Zupančič in Marka Drobeža kot člana.

Posebne sklepe o razpisu volitev so sprejeli tudi delavski sveti tozdoz, delovnih skupnosti in delovnih organizacij. Medtem so tudi že zaključili evidentiranje možnih kandidatov za člane delegacij in organov upravljanja in prvi so na kandidacijskih konferencah že določili enotne kandidatne liste.

Na sestanku sindikalne koordinacije 2. februarja so ugotovili, da priprave na volitve tečejo v redu, le dobro bi bilo, če bi v postopkih evidentiranja malo bolj mislili tudi na evidentiranje možnih kandidatov za najpomembnejše funkcije v organih upravljanja na ravni sozda, da bi bil tudi ta postopek čim bolj demokratičen.

Posebno skrb pa bomo posvetili izvedbam volitev v Iraku, kjer je že okrog 500 naših delavcev. Po sklepu republiške volilne komisije naši delavci na delu v tujini ne bodo volili delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in sisov, pač pa bodo volili delegate za organe upravljanja v IMP.

L. J.

Do poletja strokovne podlage za dopolnitev sistema osebnih dohodkov

Komisija za planiranje in družbenoekonomske odnose pri delavskem svetu sozda se je lotila naloge: priprave strokovnih osnov za dopolnitev sistema delitve osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe — ali bolje rečeno za ponovno vzpostavitev enotnega sistema. Pričakujemo lahko, da bodo strokovne podlage za to nalogo pripravili do sredine letošnjega leta.

Komisija za planiranje je menila, da je potrebno pripraviti dva dokumenta:

- strokovne osnove za samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitve čistega dohodka, osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe in
- dopolnitve, oziroma poenotenje metodologije za analitsko oceno del in nalog — za proizvodnjo in montažo.

To je prvič po letu 1978, da bomo enotno in sistematično dogradili sistem delitve dohodka. Dovolj je dokazov, da je bila dosedanja politika in praksa delitve osebnih dohodkov v različnih tozdih in delovnih organizacijah zelo različna. Nekaj je k temu prispevala različna gospodarska uspešnost, nekaj želje po višjih osebnih dohodkih, katerih posledica je bilo popravljanje relativnih razmerij ali pa tudi uvajanje najrazličnejših dodatkov in raznih drugih načinov, ki pa dejansko rušijo sistem. Prišlo je tako daleč, da so se lani v našem računskem centru štirje delavci vse leto ukvarjali te s pišami, da so lahko dohajali stalne popravke sistema.

Tako so nastale razlike, ki marsikoga razburjajo, zato je na dlani, da je nujno znova opredeliti tiste elemente, ki so lahko temeljni kamen enotne politike osebnih dohodkov v našem sozdu.

Kaj je prinesla prva razprava na komisiji za planiranje in družbenoekonomske odnose?

Najprej so ugotovili, da mora biti novi sistem bolj fleksibilen, da bo zares lahko enoten glede na različne dejavnosti naših tozdoz, pravi predsednik te komisije Uroš Korže. Menili so tudi, da morajo biti osebni dohodki tistih funkcij, ki so organizirane na različnih nivojih, usklajeni. Na

kriterije za nagrajevanje minulega dela.

Toda kako uveljaviti enotnost pri osebnih dohodkih?

Komisija za planiranje bo kot pripomoček opredelila lestvico nekaterih tipičnih del in nalog v okviru sozda, ki se pojavljajo v različnih tozdih in delovnih skupnostih. To bodo nato oporne točke novega sistema.

V praksi bo torej tako, da bosta samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitve čistega dohodka, osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe ter metodologije za analitsko oceno del in nalog osnova, na podlagi katere bodo delovne organizacije, tozdi in delovne skupnosti napisali svoje pravilnike. Teh pravilnikov ne bomo usklajevali do zadnje podrobnosti, bomo pa opredelili tista tipična dela in naloge, za katere sodimo, da morajo biti enotno ovrednotena. To usklajevanje naj bi opravila komisija za planiranje in družbenoekonomske odnose delavskega sveta sozda.

LOJZE JAVORNIK

primer: Komercialno dejavnost imamo v delovnih skupnostih delovnih organizacij, imajo jo nekateri tozdi in imajo jo v tozdu Inženiring — ni pa sprejemljivo, da je osnova za podobna dela povsem različna.

Menili so tudi, da je treba najti tehnično drugačno rešitev glede relativnostnega razmerja — in sicer takšno, da bodo v tozdih in delovnih organizacijah lahko z osnovno vrednostjo RR odražali gospodarsko uspešnost.

Nadalje bodo skušali v sozdovskem sporazumu dopolniti merila za nagrajevanje individualnega učinka, da bi bilo tudi to vsaj v osnovi enotno, še zlasti, če hočemo uresničiti usmeritev srednjeročnega plana, da se mora delež individualne stimulacije povečati.

Skušali bodo tudi dograditi

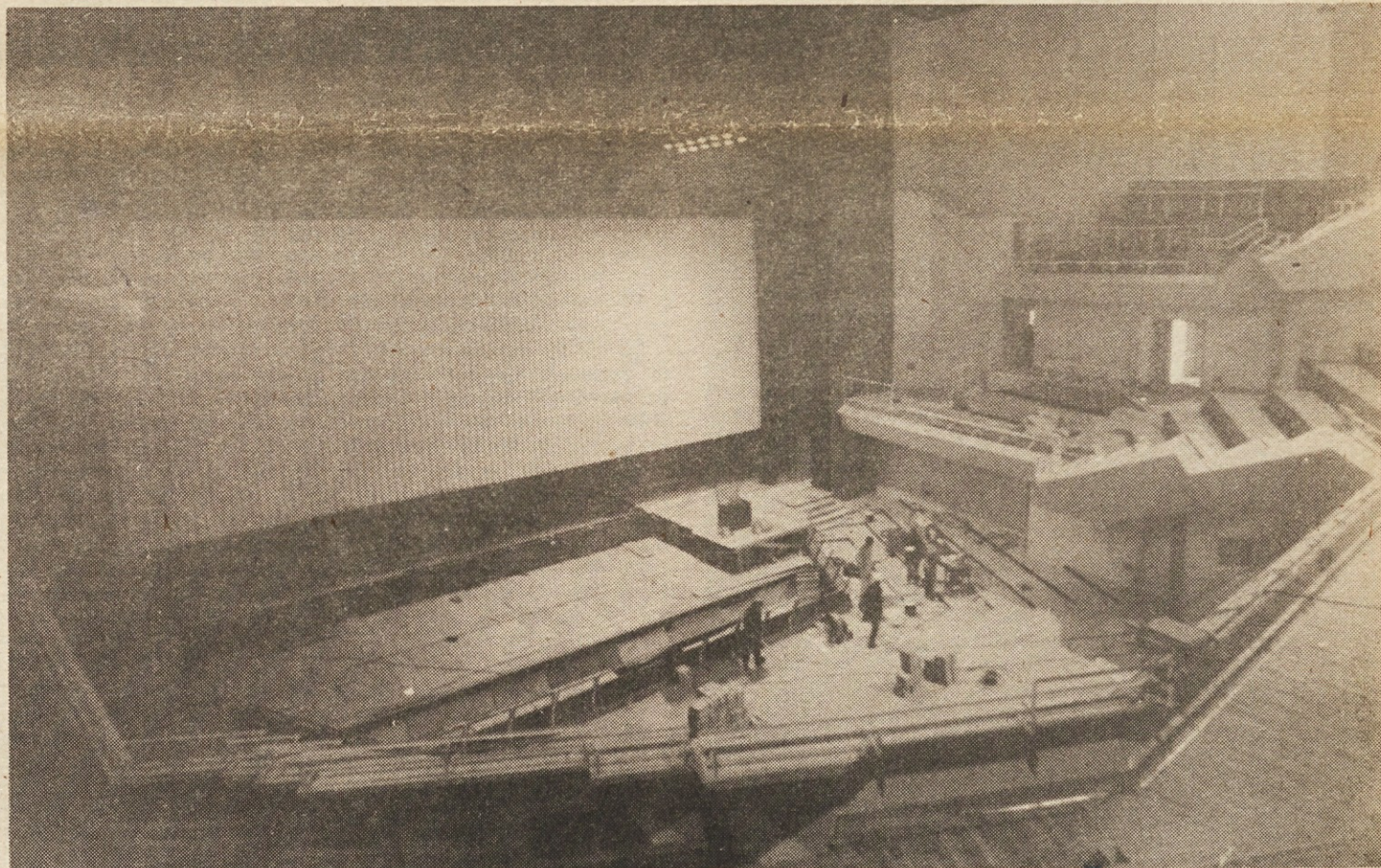
Za petintridesetletnico — prvič Dan delavcev IMP

Letos praznujemo petintridesetletnico IMP. Koordinacijski odbor sindikata v sozdu je sprejel kot izhodišče, da bomo v tem jubilejnem letu prvič organizirali Dan delavcev IMP. Ne moremo si privoščiti srečanja vseh delavcev sozda, ker bi to pomenilo preveliko organizacijsko in finančno breme, zato naj Dan delavcev organizirajo delovne organizacije. Koordinacija ni določila istega datuma za vse, pač pa predlaga, naj vsaka delovna organizacija določi za Dan delavcev IMP datum, ki ji najbolj ustreza, saj ga je mogoče združiti z različnimi drugimi slovesnostmi. Je pa koordinacija sklenila, da mora biti Dan delavcev IMP zunaj rednega delovnega časa.

Osrednja proslava petintridesetletnice IMP pa bo manjša. Udeležili se je bodo predstavniki tozdoz in delovnih organizacij, naši poslovni partnerji in drugi gostje. Komisija za pripravo programa proslave ob 35 letnici IMP je predlagala, naj bi bila ta proslava v začetku oktobra v Ljubljani.

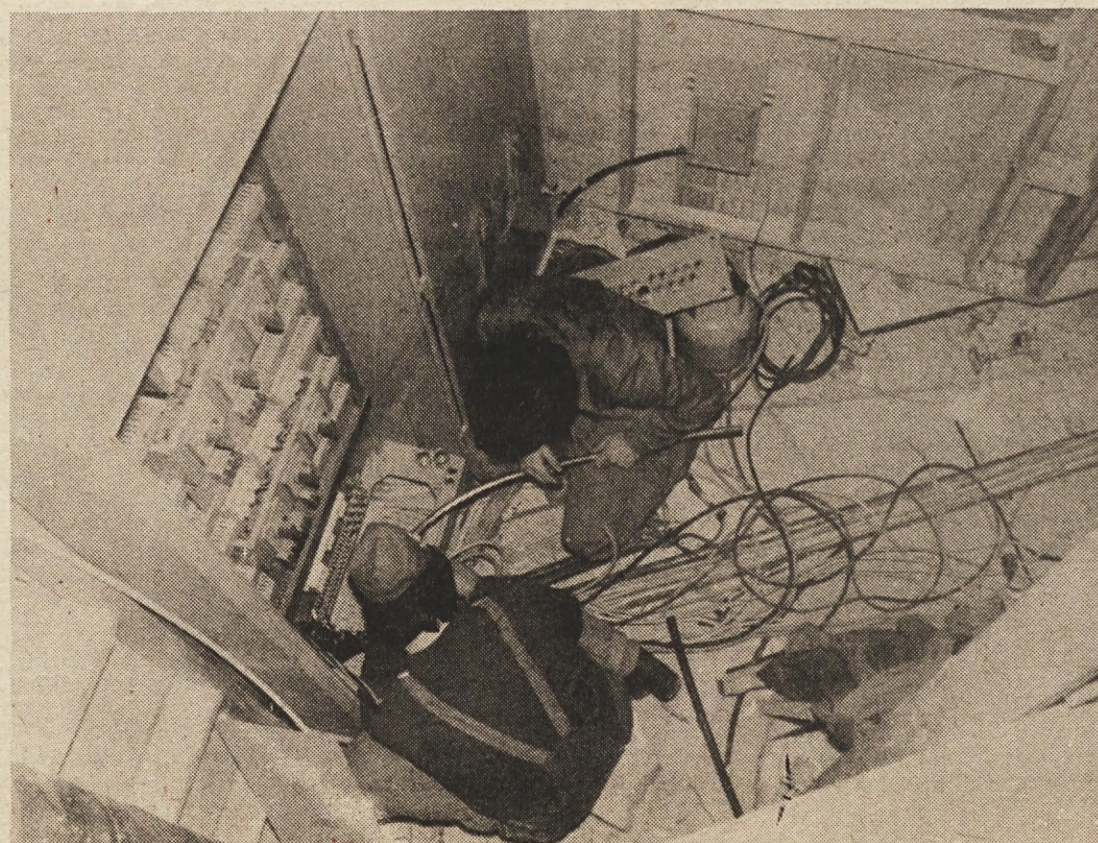
Povrmino se k Dnevu delavcev IMP, ki je precej časa tako močno buril duhove, da so padala celo vprašanja, zakaj imamo delovne sobote za dan, ki potem odpade (doslej že dvakrat). Letos ga bomo torej le doživeli in potem presodili, ali naj ga negujemo kot tradicijo.

L. J.

Se en velik objekt, ki bo kmalu končan

Delo na Kulturnem domu Ivana Cankarja gredo h koncu. To je eden izmed velikih objektov v Sloveniji, kjer so delali tudi naši monterji in sicer stalno čez 200 fantov iz Elektromontaže, Ogrevanjevodovoda in Klima montaže. Na zgornji sliki je pogled v veliko dvorano Ivana Cankarja, na spodnji pa dva naša električarja pri priključevanju napajanja za tonsko kabino.

IZ VSEBINE

- Nadaljujemo s serijo pojasnjevalnih prispevkov o tem, kaj nam lahko povedo tabele s poslovnimi podatki, ki jih pripravlja plansko-analitska služba. Tokrat predstavljamo tabelo s podatki o uvozu. str. 2

- Osnovne organizacije sindikata so na občnih zborih ocenile dosedanje delo in sprejele načrte za v prihodnje. Na osnovi podatkov, ki so nam jih dali predsedniki sindikalnih konferenc, predstavljamo glavne točke aktivnosti našega sindikata. Posebej pa predstavljamo sindikalno dejavnost naših delavcev v Iraku. str. 4 in 5

- V minulih dveh letih smo na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite res precej naredili tako pri organizaciji kot pri usposabljanju članov različnih enot, dokazujejo podatki, ki so jih navedli v nekaterih naših delovnih organizacijah. str. 8

- Naš izobraževalni center je pripravil tečaje za delavce, ki bodo organizirali proizvodno delo učencev. Kakšna je bila vsebina teh tečajev in kateri problemi na tem področju še niso rešeni. str. 9

Potrjeno s samoupravnim sporazumom

Dolgoročno sodelovanje s Slovenijalesom in SCT pri delih na tujem

Delavski svet sozda je na seji 26. januarja potrdil samoupravni sporazum o dolgoročnem poslovnem sodelovanju s Slovenijales — trgovino in Slovenijaceste — Tehniko.

Kot je dejal v uvodni obrazložitvi generalni direktor sozda inž. Franc Kumše, pomeni ta sporazum v bistvu pismeno potrditev že močno razvitega sodelovanja s Slovenijalesom in SCT. S tem samoupravnim sporazumom je dana možnost kompletnega nastopa: vsak od treh partnerjev bo o določenem poslu obvestil ostala dva, če bo potrebno njuno sodelovanje. Glede na to, da se dejavnosti naših treh organizacij dopolnjujejo, so člani delavskega sveta menili, da je tak sporazum zelo smotern.

Primer tovrstnega uspešnega sodelovanja je kozmonavtski center v Tarasu, posel, ki ga je pridobil Slovenijales, IMP pa je projektiral in dobavil klima naprave. Slovenijales ima dokaj močno predstavnisko mrežo v tujini, kar daje možnosti še večjega prodora. Mi pa smo po drugi strani zasidrani v Iraku, kjer bi Slovenijales želel sodelovati s SCT in nami ter iskati nove posle. Tako bomo Slovenijalesu v novi stavbi, ki smo jo kupili v Bagdadu, odstopili dve stanovanji in razstavni prostor, SCT pa bo dal Slovenijalesu prostore za montažo.

Delavski svet sozda je sprejel sklep tudi o pristopu k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi interesne skupnosti za Avstrijo, ki ga je pripravila Gospodarska zbornica Slovenije. V to interesno skupnost smo se vključili, ker bo pospeševala gospodarsko sodelovanje z Avstrijo in sicer predvsem višje oblike, po drugi strani pa imajo člani tudi določene ugodnosti pri uvozu.

L. J.

Naš uvoz v lanskem letu — Pojasnilo kako so zbrani in predočeni podatki

DO TOZD	Reprodukcijski material				Oprema				Skupaj			
	letni plan	dec	kumulat.	% izv. plana	letni plan	dec	kumulat.	% izv. plana	letni plan	december	kumulat.	% izv. plana
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
OV	6.976	507.398	7.337.521	105,18	1.493	-	-	-	8.469	507.398	7.337.521	86,57
KM	10.514	4.472.806	20.190.446	42,54	5.249	-	-	-	15.763	4.472.806	20.190.446	128,09
MK	2.634	551.059	1.574.539	59,78	1.866	-	-	-	4.500	551.059	1.574.539	34,99
MM	20.140	-	11.532.975	57,26	3.617	-	-	-	23.757	-	11.532.975	48,52
IB	-	-	-	-	1.069	-	48.366	4,52	1.069	-	48.366	4,52
BLISK	1.100	-	203.669	18,52	900	-	-	-	2.000	-	203.669	10,18
EKO	1.050	-	197.521	18,81	790	-	-	-	1.840	-	197.521	10,73
EM	9.937	20.666	21.773.792	219,12	5.000	-	-	-	14.937	20.666	21.773.792	145,77
DVG	22.400	4.731.650	16.151.850	72,11	1.800	-	-	-	24.200	4.731.650	16.151.850	66,77
TEN	27.750	5.322.212	28.100.448	101,26	9.000	-	-	-	36.750	5.322.212	28.100.448	76,46
ISO	1.472	-	218.509	14,84	1.728	-	-	-	3.200	-	218.509	6,83
DS EMOND	-	-	-	-	800	-	-	-	800	-	-	-
KLIMAT	10.048	2.074.072	9.247.650	92,03	-	-	-	-	10.048	2.074.072	9.247.650	92,03
TIO	2.800	-	2.327.574	83,13	1.700	-	-	-	4.500	-	2.327.574	51,72
PAN	29.556	163.910	16.294.806	55,13	1.553	-	-	-	31.109	163.910	16.294.806	52,38
TRATA	24.400	1.563.065	18.757.333	76,87	6.000	-	5.010.701	83,51	30.400	1.563.065	23.768.034	78,18
ITAK	4.000	1.997.546	6.807.472	170,19	1.000	-	-	-	5.000	1.997.546	6.807.472	136,15
SKIP	6.000	-	4.245.988	70,77	-	-	-	-	6.000	-	4.245.988	70,77
IPKO	4.000	29.750	512.593	12,81	-	-	-	-	4.000	29.750	512.593	12,81
LSNL	4.000	484.517	10.547.533	263,69	-	-	-	-	4.000	484.517	10.547.533	263,69
HVA	5.000	-	1.499.180	29,98	-	-	-	-	5.000	-	1.499.180	29,98
VIPO	5.000	-	-	-	-	-	-	-	5.000	-	-	-
LBK	-	1.269.015	1.269.015	-	1.000	-	-	-	1.000	1.269.015	1.269.015	126,90
IP	3.761	-	85.011	2,26	4.789	-	-	-	8.550	-	85.011	9,94
MP	3.800	-	-	-	6.200	-	-	-	10.000	-	-	-
EM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PB	-	-	13.447	-	-	-	-	-	-	-	13.447	-
ZAST	24.000	-	796.109	3,32	-	-	-	-	24.000	-	796.109	3,32
ALCHROM	5.000	1.891.737	2.047.776	40,96	-	-	-	-	5.000	1.891.737	2.047.776	40,96
IC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
DS SOZD	-	-	-	-	3.000	-	820.495	27,35	3.000	-	820.495	27,35
skupaj	235.338	25.079.403	181.732.757	77,22	58.554	-	5.879.562	10,04	293.892	25.079.403	187.612.319	63,84

Še enkrat: Glasnika ne sme zmanjkovati!

Premalo ni dobro preveč pa tudi ne

Ker je informiranje ljudi važen pogoj za naš napredek, moramo vsi skrbeti, da se bo tudi razvijalo. To načelo mora obstajati tudi po delovnih kolektivih, ki imajo svoja glasila. zraven pa še interne ciklostirane informacije. Ker pa smo v času varčevanja, tudi pri tisku ne moremo biti preveč potrošniški, oziroma neodgovorni do te meje, da pograbimo več glasil in jih potem vržemo kam v kot, ostali bralci pa zato ne pridejo do lista.

Interes do glasila pa je visok vedno tam, kjer se v tozdu javno obravnavajo kake zadeve in se morda zgodi, da ta sporočila kdo namerno ovira in glasila v nekaj urah zmanjka. Kjer drugje pa, če o njih nič ne pišemo, pa glasila tedne leži. Zato je bilo treba nekaj ukreniti. Uredništvo je mislilo, da so kadrovske službe najbolj poklicane, da poznajo bralce v kolektivu in tako določajo število izvodov, kar pa ni lahka zadeva.

Pretekli mesec so list delili ves teden, čeprav bi ga pograbili v eni uri iz čisto upravičenih vzrokov, ker se je tikalo stanja v tovarni. Poleg tega pa je v tako aktualni dobi dobil 800 članski kolektiv le — 250 izvodov, komaj tretjino glede na zaposlene.

Kako priti do pravega števila bralcev tovarniškega glasila? V razgovoru s kadrovsko je bilo ugotovljeno, da bi bili delovodje najbolj poklicani, ker poznajo svoje delavce, da bi dvignili potrebno število izvodov lista, da bi vsak, ki hoče brati list, res dobil, ponekod pa bi tudi več delavcev imelo dovolj en izvod in mislim, da bi zaradi varčevanja lahko število izvodov zmanjšali tam do 20 odstotkov, mesečno pa bi se lahko prilagajali interesom za branje s pomočjo delovodij, ki bi na osnovi izkušenj lahko vnaprej določili število izvodov lista.

S tem ne bi jemali pravice do informiranja tistim, ki so zato zainteresirani. Dosedanji odnos do glasila moramo vsekakor zboljšati, kajti doslej smo ga preveč razmetavali in marsikdo ga tudi ni bral, kar mu je bilo v škodo, ker ni poznal stanja, zadev, sploh dela in življenja v IMP. Torej je odnos do IMP Glasnika v rokah nas vseh, seveda pa tudi dolžnost, da vsi skrbimo za njegovo aktualnost, da bo odseval nas, vsaka številka bi morala imeti kako informacijo iz naših številnih tozдов.

FRAN VODNIK

Spet pišemo o razdeljevanju Glasnika — in mislim, da je tako prav, saj je nekaj koristi le tisti časopis, ki ga bralec dobi v roke in prebere. Lepo bi bilo, če bi se dalo delati tako, kot predlaga tovariš Vodnik — da bi nekdo pred vsako številko napovedal, koliko zanimanja bo zanj v posameznem tozdu. Toda ne verjamem, da je tako preprosto. Zanesljivo drži, da se ljudje bolj zanimajo za članke, ki se tičejo njih — toda najbrž ni nemogoče, da bo koga s Trate zanimalo tudi, kaj se dogaja v Mariboru ali Ivančni gorici (dal sem povsem slučajna primera). Še več, eden glavnih smotrov našega časopisa je, da bi se medsebojno spoznavali, saj je dejavnost naših tozдов zelo raznovrstna in problematična. In končno — ali je sploh možno povsem zanesljivo napovedovati, koliko ljudi bo bralo posamezen članek?

Res pa je, da odločanje o nakladi ne more biti prepuščeno posameznikom. Zato objavljamo sedanjí razdelilnik, da bo vsak bralec lahko vedel, koliko izvodov dobi posamezen toz ali skupna služba, in bo lahko presodil, ali je število primerno. Še naprej pa naj velja, da mnenja usklajujejo kadrovske službe in nam one sporočajo spremembe.

V posamezne tozde in delovne skupnosti pošiljamo naslednje število izvodov (najnovejša organizacijske spremembe niso upoštevane):

OV 500, KM 150, Montaža Koper 370, Elektromontaža 530, TEN 550, Dvigalo 200, ISO 150, DS Emond 150, Trata 250, Itak 70, Skip 100, Ipko 50, DS IKO 60, Inženiring 70, Projektiivni biro 80, Zastopstva 70, Alchrom 60, DS Izip 15, DS PMI Maribor 120, Montaža Maribor 400, Elektrokovinar 320, Blisk 320, Livar 480, Klima Celje 400, Klimat 320, TIO Idrija 250, Panonija 650, DS SOZD 350, Centralna kuhinja, Vojkova 20, Izobraževalni center 15.

V Irak pošiljamo 400 izvodov Glasnika.

Pa še nekaj! V uredništvu imamo vedno nekaj izvodov Glasnika rezerve, ki jih sicer hranimo za arhiv. Toda, če si kdo ni uspel priboriti številke časopisa, ki ga zelo zanima, nas lahko pokliče in poslali mu bomo Glasnik, če ga bomo le imeli.

UREDNIŠTVO

V okviru mesečne analize spremljamo tudi gibanje na področju uvoza blaga. Uvoz blaga je v tabeli razdeljen na 2 poglavni kategoriji — reprodukcijski material in opremo. Vsebinska tabela je v primerjanju izvršenega uvoza z letnim planom uvoza in v primerjanju uvoza po tozdu. Letni plan je izražen v tisočih dinarjev, izvršitev plana pa v celem dinarskem znesku.

Kolona 1 nam kaže letni plan uvoza reprodukcijskega materiala, kolona 2 uvoz v posameznem mesecu, kolona 3 kumulativni

uvoz od začetka leta do vključno meseca poročanja, kolona 4 pa indeks izvršitve plana (kolono 3 primerjamo s kolono 1). Enako obravnavamo uvoz opreme (kolone 5, 6, 7 in 8) ter skupni uvoz, ki je seštevek uvoza reprodukcijskega materiala in uvoza opreme.

Vrednosti uvoza so obračunane po uvozni carinski deklaraciji, kar pomeni, da je posamezni uvoz obračunan v mesecu, ko uvozni oddelek prejme od špediterja obračun UCD. V tabeli je upoštevan le uvoz, ki ga operativno izvaja uvozni oddelek v tozdu Inženiring

uvoz-izvoz, ne pa eventualni uvoz za potrebe IMP preko drugih zunanjetrgovinskih organizacij izven IMP.

Devizna vrednost uvoza je preračunana v dinarje, po zadnjem veljavnem srednjem tečaju tuje valute pred mesecem, v katerem je uvoz izvršen.

Morda je treba poudariti še to, da je v kategoriji uvoza repromateriala poleg čistega repromateriala zajeta tudi določena oprema, ki jo montažni tozdi uvajajo za investicijske potrebe, ki se statistično sme voditi kot repromaterial.

Fakturirana realizacija za 12 mesecev 1981

TOZD, DO	Plan (v 10 ³ din)		Izvršitev			Ind. izvršitev		
	1981	december	december	12 mes.	12. mes.80	let.pl. 4:1	pl.dec. 3:2	izvr. 81/80
	1	2	3	4	5	6	7	8
OV - SFRJ	644.000	53.740	81.243.891	706.911.882	539.165.377	110	151	113
- inoz. (m.)	60.000	-	105.847	51.247.015	45.011.749	85	-	114
KM - SFRJ	329.600	28.300	31.947.940	350.053.378	300.773.800	106	113	116
- inoz.	65.000	-	88.010	46.672.591	33.829.453	72	-	138
MK - SFRJ	393.500	21.430	18.155.043	368.242.893	318.645.222	94	85	116
- inoz.	42.000	-	55.950	28.883.374	6.307.365	69	-	458
PB Kp.	12.829	1.139	879.700	5.779.405	14.868.033	45	77	-
SD	3.696	320	308.877	3.706.877	2.970.719	100	97	125
PROMONT - SFRJ	1.383.625	114.929	132.535.451	1.434.694.435	1.176.423.151	104	115	122
PROMONT - skupaj	1.550.625	-	132.785.258	1.561.497.415	1.261.571.718	101	-	124
MM - SFRJ	690.000	60.100	67.759.708	734.571.367	626.782.092	106	113	117
- inoz.	85.530	-	68.371	76.969.317	38.195.251	90	-	202
IB	72.600	6.400	11.059.664	64.923.982	52.819.470	89	173	123
BLISK - SFRJ	252.000	21.900	30.071.204	222.888.103	194.142.057	88	137	136
- inoz.	13.570	-	-	-	-	-	-	-
EKO - SFRJ	331.000	28.800	63.722.770	318.787.193	271.684.316	96	193	117
- inoz.	6.780	-	871.384	-	-	13	-	-
- PMI - SFRJ	1.345.600	117.200	172.613.346	1.341.170.645	1.145.427.935	100	128	117
- PMI - skupaj	1.451.480	-	172.681.717	1.419.011.346	1.183.623.186	98	-	120
EM - SFRJ	597.000	52.130	62.827.691	822.643.446	559.607.972	140	121	147
- m. brez.bl.izv.	565.000	48.990	58.167.599	674.508.554	534.967.480	119	119	126
- m.z bl.izv.	582.000	50.450	62.828.751	810.432.685	544.406.334	139	125	149
- projekt	15.000	1.680	1.060	11.872.681	15.201.638	79	-	78
- EM brez.bl.izv.	580.000	50.670	58.166.539	686.381.235	550.169.118	118	115	125
- inoz.	116.000	-	187.237	124.164.162	47.374.816	107	-	262
DVG - SFRJ	210.000	19.900	20.306.900	191.263.253	170.622.438	91	97	112
- inoz.	2.000	-	82.250	4.265.277	-	213	-	-
TEN	600.000	53.935	64.154.749	576.352.542	437.025.348	96	119	131
- jaki t.	344.000	30.835	37.444.245	348.548.621	249.845.887	101	121	139
- šibki t.	256.000	23.100	26.710.504	227.803.921	187.179.461	89	116	122
ISO - SFRJ	175.000	15.371	21.974.776	194.456.248	128.460.179	111	143	151
- inoz.	-	-	-	1.377.259	-	-	-	-
CK	24.200	2.071	1.200.963	23.754.312	20.050.040	98	58	118
EMOND - SFRJ	1.606.200	143.407	170.465.079	1.808.469.801	1.315.765.977	113	106	137
EMOND - skupaj	1.724.200	-	1					

Kako napreduje organizacijsko dopolnjevanje sozda

Pri blagovnem prometu še razčiščujejo osnovna vprašanja

Pisali smo, da je delavski svet sozda 8. decembra sprejel pobudo za uveljavitev organizacijskih sprememb v sozdu in določil roke, kdaj morajo biti pripravljene samoupravni akti za uveljavitev teh sprememb. Konec januarja pa je delavski svet ugotovil, da bo treba te roke popraviti, ker v delovni organizaciji Izop ne morejo tako hitro opraviti vsega potrebnega dela.

V delovni skupnosti skupnih služb sozda so že zaključili javno razpravo o osnutkih dopolnitve Pravilnika o razvidu del in nalog ter Pravilnika o osnovah in merilih za ugotavljanje in razporejanje dohodka, osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe.

Te dopolnitve določajo, da bodo v skupnih službah sozda ustanovili dve novi službi (tako jih bo skupno 8), pa tudi uveljavili nekatere druge organizacijske dopolnitve.

Novi službi bosta:

- Usmerjevalni razvoj in
- Služba za poslovno organizacijo.

Naloga službe za usmerjevalni

razvoj bo raziskovati razvojne perspektive posameznih dejavnosti — upoštevajoč potrebe tržišča in zasledujoč tehnološke novosti doma in v tujini.

Služba za poslovno organizacijo pa naj bi omogočila smotnejšo organizacijo poslovanja. Njena prva naloga bo vsekakor ustvariti osnovo, da bodo lahko v vsakdanjem poslovanju čimbolj učinkovito uporabljali nov računalniški sistem.

Spremembe obeh navedenih Pravilnikov pa niso dovolj za uveljavitev vseh organizacijskih novosti. Glavni dokument bodo spremembe Samoupravnega sporazuma o združitvi v sozdu

IMP. Pri tem pa bo treba počakati, da bo opredeljen tudi način organiziranja tozda na blagovni promet, saj ne bi bilo pametno spreminjati Samoupravnega sporazuma za vsako od obeh nalog posebej.

Glede organiziranja blagovnega prometa pa še vedno razčiščuje konkretne organizacijske in funkcijske podrobnosti. Nujno je namreč čimbolj natančno opredeliti, kako bosta organizirani in kako bosta tekli enotna prodaja in enotna nabava, saj ne bi imelo nobenega smisla ustanavljati tozda in se potem pogovarjati, kako naj ta tozda pravzaprav opravlja svojo nalogo.

Ker pa še ni dogovorov o teh osnovnih vprašanjih, v Izipu seveda še ne morejo pripravljati samoupravnih aktov za javno razpravo, torej je na dlani, da bo treba roke podaljšati. L. J.

Odločitev o izbiri računalniške opreme

Od Delte ne bomo le kupovali — pač pa z njo sodelovali

Delavski svet sozda je na zadnji seji sprejel sklep, da bomo kupili računalniško opremo sistema Delta in z delovno organizacijo Delta sklenili samoupravni sporazum o trojnem, poslovnotehničnem sodelovanju na področju računalništva. Na začetku bomo kupili za nekaj nad 53,7 milijona dinarjev računalniške opreme.

V samoupravnem sporazumu o temeljnih srednjeročnega plana 1981 do 1985 smo med nalogami skupnega pomena opredelili nakup nove računalniške opreme in izgradnjo celovitega računalniško podprtega sistema za potrebe našega sozda. Vzrok za takšno odločitev je na dlani: Obseg našega poslovanja je postal tako velik, da brez računalnika vseh podatkov ne bi mogli več obvladovati dovolj kvalitetno in hitro.

Zato nam je Inštitut za tržne raziskave in organizacijo pri Gospodarski zbornici Slovenije izdelal študijo o računalniško podprtem informacijskem sistemu za naše potrebe, na podlagi katere smo objavili razpis. Ponudbe je poslalo pet proizvajalcev računalniške opreme, v ožji izbor sta prišla IBM in Delta.

Ceprav je bila ponudba IBM na prvi pogled videti ugodnejša, so kasnejši razgovori pokazali drugačno sliko. IBM ne more jamčiti, da bomo lahko potrebno opremo tudi uvozili. Delta je sicer šibkejša pri programih, zato pa nam je ponudila, da bi potrebne programe razvijali skupaj in tudi postopno širili računalniško opremo. Tako bomo na začetku vložili le 53,7 milijona dinarjev in ne čez 200 milijonov dinarjev, kolikor je bila ocenjena vsa oprema za prvotno zamišljeno prvo fazo.

Skratka IMP ne bo le kupec Deltine opreme, pač pa bo z njo tudi dolgoročno sodeloval pri razvoju in tudi pri proizvodnji, o čemer se Delta že pogovarja z Emondom.

To so razlogi, da je komisija za izbor računalnika predlagala, naj se odločimo za Delto in z njo sklenemo samoupravni sporazum o trajnem poslovnotehničnem sodelovanju na področju razvoja in uporabe računalniške tehnologije v upravljalnih procesih, o čemer se je delavski svet sozda strinjal. J. L.

Letos bomo naredili 30.000 tesnil

V tozdu Trata-črpalka bodo letos izdelali okoli 30.000 komadov vseh vrst drsnih tesnil, to je za okoli 30 milijonov dinarjev. Res je, da so drsna tesnila izdelovali že prej, toda izdelovali so jih izključno za lastne potrebe, lani pa so izdelali vzorce tudi za druge porabnike v Jugoslaviji, kot tudi za nadomestila uvoženih drsnih tesnil (to bo velik prihranek pri varčevanju deviz) in tako razširili proizvodnjo.

V celotnem prihodku bo pomenilo 30.000 komadov tesnil približno 10 odstotkov.

Pri izdelavi drsnih tesnil je 10 faz. Prva faza je razrez materiala, druga je obdelava z dodatkom, tretja je peskanje (za to fazo še nimajo stroja, dobili pa ga bodo od Gostola z Nove Gorice v drugem letošnjem četrtletju), četrta je induktivno lotanje, peta je ponovno peskanje, šesta je končno struženje na stružnici NC, sedma je rezkanje utorov, osma je brušenje, deveta je lepanje, deseta pa je končna kontrola in oddaja v skladišče. Vsa proizvodnja drsnih tesnil poteka z domačimi stroji tako, da glede izdelave tesnil niso odvisni od uvoženih strojev. Zato menijo, da bodo plan uspešno realizirali.

Uvoziti bodo morali le nekatere merilne instrumente za kontrolo kvalitete posameznih polizdelkov pri drsnih tesnilih (aparati za merjenje hrapavosti, dinamometer za kontrolo vzmeti, aparat za merjenje trdote gume po Schoru, avtomat za izdelavo vzmeti).

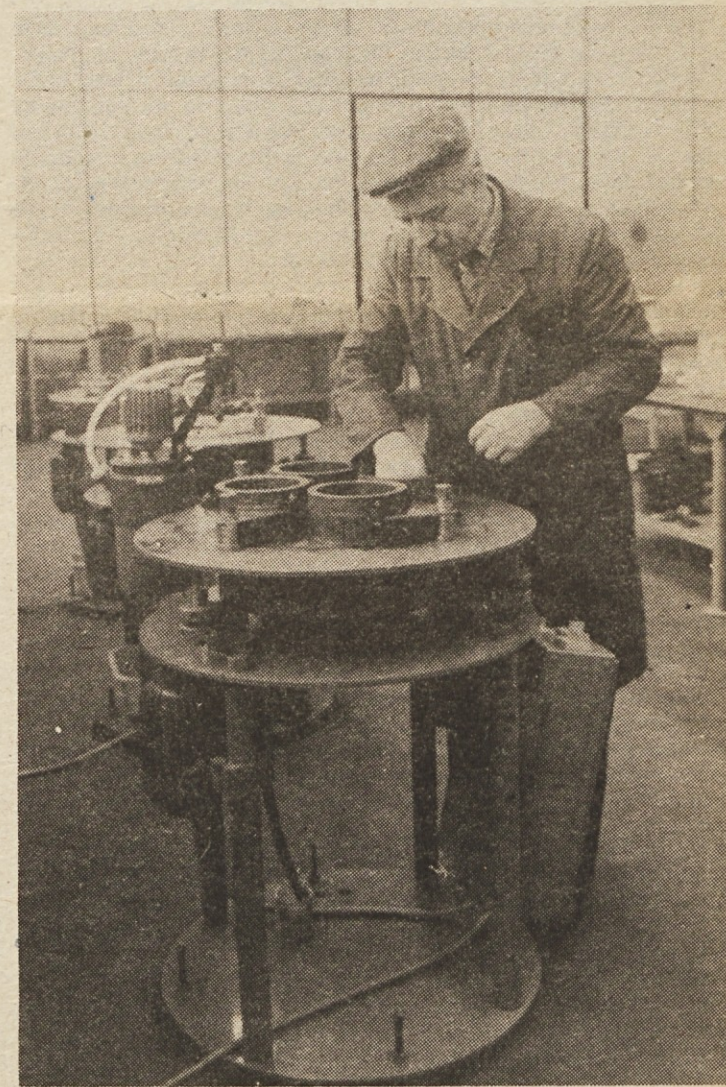
Ta tesnila se bodo vgrajevala tako v serijske izdelke kot tudi za zamenjavo izrabljenih tesnil, ki so bila iz uvoza.

Pri drsnih tesnilih sodeluje skupaj s tehnološkimi službami 12 delavcev.

Zelo veliko zanimanja za ta tesnila je s strani Elektrokovine Maribor, Litostroja Ljubljana, Agrostroja Ljubljana, Ferlita Žalec, Severa Subotica, Jastreba Niš, Jugoturbine Karlovac, Tita Skopje, Prvomajske Zagreb, Torpeda Rijeka in drugih.

Kupci uporabljajo drsna tesnila za tesnenje različnih medijev tam, kjer se gredi vrtijo in se mora tesniti. Tako se uporabljajo tesnila pri črpalkah za potrošno vodo, v kemičnih tovarnah za prečrpavanje raznih barvil, v avtomobilski industriji, v ladjedelništvu itd.

Tekst in foto: M. P.

Stroji za lepanje — v celoti izdelani doma.

Stroj za induktivno lotanje — izdelek inštituta za vakuumsko tehniko in elektroniko.

O odnosih med našimi tozdi

Važno je, da so plotovi čvrsti...

Pri obravnavi periodičnega obračuna za prvo lansko polletje se je na zboru delavcev v enem naših tozdov po razlagi doseženih (ne)uspehov vnela burna razprava. Zakaj je bil nek drug tozda v isti delovni organizaciji bolj uspešen? Zakaj ima ta drugi tozda višje osebne dohodke, čeprav opravlja isto proizvodno dejavnost? Ali ni kriva komercialna na DO in SOZD?

Delavec planske službe DO odgovarja, da komercialna zavestno ni kriva za rezultate poslovanja:

»Lažete!«, zadoni glas iz množice delavcev v dvorani. Potem je zbor po daljši razpravi zahteval analizo ustreznosti kalkulacij za obe temeljni organizaciji.

Delavci strokovne službe so izbrali v obeh tozdih naključno po en pravkar zaključen posel in iz komercialne odnesli kalkulacijsko dokumentacijo, iz obeh tozdov pa proizvodno dokumentacijo z montažnimi dnevniki in obračuni ur vred. Ko so pregledali zbrane podatke, so ugotovili, da vse porabljene montažne ure odstopajo od kalkuliranih ur po posameznih vrstah montaže v obeh tozdih za plus 14 do minus 2%, razen za eno vrsto montažne dejavnosti v tozdu s slabšim poslovanjem, kjer so bile dejansko opravljene ure 285% kalkuliranih.

Za to vrsto dejavnosti so iz kalkulacij in iz temeljne organizacije zahtevali normative zaradi primerjave, saj v snežnobelih montažnih dnevnikih ni bilo nobenega zapisa o kakem zastoju pri delu.

Normativi, po katerih je bila kalkulacija izdelana so prispeli, normativov iz tozda pa ni bilo. Enkrat je bil operativec, ki je edini imel te normative, v inozemstvu, drugič na dopustu, tretjič pravkar zunaj na terenu in tako se je vsa reč ustavila.

V prvem tednu februarja letos pa se je analitiku le posrečilo ujeti operativca in od njega zahtevati normative. Po krajšem oklevanju je odkrito izjavil: »Nimamo.«

Sum o nepoštenosti komercialne se je razblinil, ostala pa je grenka zavest, da so plotovi med tozdi v IMP tako visoki, da si niti za norme za dejavnost, ki jo opravljamo že petintrideset let, niso upali prositi.

Pri pripravljanju občnega zbora osnovne organizacije sindikata so v eni temeljni organizaciji ugotovili, da so porabili že vsa sredstva. Ker je to ena manj uspešnih temeljnih organizacij in ker bo osnovna organizacija sindikata napolnila svojo mošnjo šele po zaključnem računu konec februarja letos so poklicali predsednika osnovne organizacije v drugem tozdu, kjer so z denarjem gospodarili bolj skrbno, pa tudi več ga je bilo, ker je temeljna organizacija lani in v prejšnjih letih dobro poslovala, da bi jim posodili 6 (šest) starih milijonov za tri tedne, da bi lahko člani sindikata po občnem zboru pojedli pol pečence z zeljem. »Ne damo!« je bil odgovor delavca, ki smo ga letos januarja izvolili za predsednika sindikalne konference v DO.

Pri obravnavi sprememb samoupravnega sporazuma o zaposlovanju v tujini, letnih poročil o poslovanju in nekaj predlogov sprememb samoupravnih aktov DO so delavci iz strokovne službe poslali voditi zbor delavcev na gradbišče na drugem koncu naše domovine.

Na gradbišču pri — 8 stopinj Celzija je našel montažno skupino temeljne organizacije, ki ga je poslala, ob njej pa montažno skupino druge temeljne organizacije iz iste DO.

Ko so se delavci prvega tozda odpravljali v barako na zbor, je mlad monter iz drugega tozda vprašal: »Ali gremo tudi mi?«

»Ne, to je samo za naš tozda!« mu je odgovoril starejši monter prvega tozda, delavca iz strokovne službe delovne skupnosti pa je zabolelo srce.

Nabavna služba v eni od temeljnih organizacij je lani naročila veliko tlačno posodo v tozdu iz iste DO, ta pa je, ker je bil zaseden, posredovala naročilo drugemu iz druge DO v IMP. Do tu je postopek nabave zgleden primer sodelovanja med tozdi v IMP.

Zadnji prejemnik naročila pa je zaradi prezasedenosti naročil tlačno posodo v podjetju, katerega proizvodni prostori mejijo na prostore prve temeljne organizacije. Podjetje je posodo izdelalo in poslalo na gradbišče, tretji tozda pa prvemu račun za cisterno, ki bi bil manjši, če bi s konkurenčnim podjetjem sklenila posel že kar prvi tozda. Takih in podobnih dogodkov je bilo še veliko in se verjetno vrstijo po vsem vesoljnem IMP. Iz njih veje miselnost, nad katero se velja zelo zelo zamisliti. Kdo je delavec nastrojil tako, da se zapirajo v lasten tozda in komaj vidijo čez plot? Kdo je kriv za nesolidarnost sindikata? Kdo se je v IMP boji sodelovanja med tozdi in delovnimi organizacijami na osnovi skupnega prihodka? Kdo se boji pretoka informacij in znanja? Vsi delavci? Nekateri? Nič? Odgovor si poiščite sami!

JANI S.

Sindikalne konference so največ pozornosti namenile gospodarski problematiki in uresničevanju stabilizacijskih ukrepov

Da bi dobili celovito podobo o lanskoletnem delu konferenc OO sindikata vseh delovnih organizacij IMP in o tem, kako so si zastavile delo za letošnje, smo pred mesecem pisno zaprosili predsednike konferenc osnovne organizacije sindikata delovnih organizacij, naj nam pošljejo poročila o delu konference in programe dela za letošnje. Do zaključka redakcije februarke številke Glasnika so nam zaprosene materiale poslali predsedniki konference sindikata DO Klimat, Livar, Klima Celje, PMI Maribor, Panonija, medtem ko sem se o teh zadevah pogovarjal s predsednikom konference sindikata EDO TIO Idrija in s predsednikom DO Promont. O delu sindikalnih konferenc bomo še pisali v naslednji številki Glasnika.

V TIO Idrija je bilo glavno delo konference sindikata v letu 1980 konstituiranje enovite delovne organizacije.

Lani pa se je konferenca ubadala predvsem z reševanjem ekonomskih težav. Veliko problemov je imela okoli zamenjave večine vodilnih delavcev (direktor, tehnični direktor, sekretar splošnega kadrovskega sektorja). Težave so nastopile predvsem v juliju in avgustu, ko je staro vodstvo pred odhodom na nove delovne naloge malce popustilo. S prihodom novih vodilnih delavcev se je začel snovati nov koncept nadaljnjega razvoja enovite delovne organizacije TIO. Zaradi pomanjkanja del, ki se je začelo v drugi polovici lanskega leta, se je v TIO zelo poslabšalo politično ozračje, kajti delavci niso vedeli za nadaljnjo perspektivo.

Veliko problemov je bilo tudi v zvezi z reorganizacijo TIO, ki tedaj ni bila dokončno izpeljana. Novo vodstvo je probleme v zvezi z delom dokaj uspešno rešilo v zadnjih mesecih lanskega leta.

Iskanje dodatnih programov in možnosti za izvoz

S pomočjo celotnega kolektiva TIO in sozda je bilo doseženo, da je v zadnjih mesecih lanskega leta TIO presegal plan in tako delno ublažil izpad proizvodnje iz prejšnjih mesecev. Novi vodilni delavci so začeli iskati dodatne proizvodne programe in poskusili prodreti tudi na zunanja tržišča. Siromašno gospodarsko stanje je povzročilo tudi lani stagnacijo v osebnih dohodkih. Da bi se na tem občutljivem področju premaknila na boljše, je sindikat skupaj z novim vodstvom začel pripravljati pravilnik o osebnih dohodkih, ki naj bi temeljil predvsem na odvisnosti od dohodka delovne organizacije. Pravilnik vsebuje določbe za boljše vrednotenje del pod težkimi pogoji dela, možnostmi za napredovanje prizadevnih delavcev in boljše nagrajevanje kreativnih vodilnih delavcev. V fazi obravnav tega pravilnika so imeli delavci vnanj precej nezaupanja, za kar, meni predsednik, je bil vzrok v tem, da novo vodstvo in družbeno politične organizacije EDO še niso uspele ustvariti pri delavcih zaupanja v odločitve in usmeritve na področju reševanja ekonomskih težav.

Lani je sindikat začel z evidentiranjem delagatov v samoupravne organe IMP in tudi delegatov za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in sisov, kar bo letos izvedel do konca do volitev v marcu.

Sindikat v TIO je deloval tudi na področju športa in rekreacije, manj pa na področju kulture.

Šibke povezave v okviru sozda

Uspešno se je povezoval z idrijskim občinskim sindikalnim svetom, od katerega dobiva mesečno naloge in smernice za svoje akcije. Nepovezan pa je sindikat v okviru sozda, za kar ja najbrže vzrok teritorialna razdrobljenost delovnih organizacij IMP, saj se še tistih že tako maloštevilnih sestavkov koordinacijskega odbora sindikata sozda, nekateri delegati ne udeležujejo redno.

Za v prihodnje ima sindikat EDO TIO skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v programu, da bo predvsem oživil sodelovanje med družbenopolitičnimi organizacijami, zlasti z mladinsko organizacijo in ZK. Glavna naloga sindikata pa bo vključevanje v razreševanje ekonomskih težav.

Če bodo dosegli uspehe na tem področju, se bo dvignila morala delavcev in povečala pripravljenost delavcev za sodelovanje v akcijah vseh družbenopolitičnih organizacij. Sindikat bo deloval tudi na športno rekreativnem področju in na področju kulture.

Livar: Posebna pozornost stabilizacijskim nalogam

Konferenca osnovne organizacije sindikata DO Livar je v sedanjem mandatnem obdobju uspešno uresničevala in izvajala gospodarsko stabilizacijo. V zadnjem polletju lanskega leta je konferenca veliko pripomogla k realnejšemu ovrednotenju rezultatov dela, da se je tako lahko povečal tudi življenjski standard delavcev. Konferenca sindikata in njene osnovne organizacije se uspešno vključujejo v priprave nove organizacijske sheme delovne organizacije in bo v zvezi s tem v prihodnje urejeno tudi nagrajevanje po delu in rezultatih dela. Nadalje so se aktivno vključevali v vsa področja družbenega standarda, to je na področju urejanja stanovanjskih zadev, letovanja, prehrane, rekreacije itd. V prihodnje se bo sindikat DO Livar aktivneje kot doslej vključeval na področje zadovoljevanja stanovanjskih potreb delavcev, kajti Dolenjska in Suha Krajina z okolico sta še kako potrebni načrtne zazidave, delavci pa potrebujejo vso podporo sindikata pri dejanskem ugotavljanju življenjskih razmer, v katerih živijo. Zato se bo potrebno v prihodnje zavzeti za to, da bodo po zaključnem računu iz ostanaka dohodka namenili v stanovanjske namene več sredstev kot doslej. V zvezi s tem bodo podpirali vsa družbena prizadevanja, ki jih določata družbeni dogovor in zakon na tem področju, ko spodbujata večje in aktivneje varčevanje.

Skrb za kvalitetno in poceni letovanje

Delo konference je bilo usmerjeno tudi v zagotavljanje kvalitetnega in cenenejšega letovanja delavcev. Delavcem, ki so bolni ali delajo na zdravju škodljivih ali nevarnih delih in nalogah, bodo sindikat in

samoupravni organi tozdiv in delovne skupnosti nudili posebno obliko pomoči.

Konferenca osnovnih organizacij daje velik poudarek športu tudi tekmovalnemu, pri čemer se zlasti zavzema za množičnost. Športniki iz DO Livar so aktivno sodelovali na vseh občinskih prvenstvih, kjer so dosegli precejšnje uspehe. Delavci iz te DO so se aktivno vključevali tudi v tekmovalno sozda. DO Livar je zelo dobro organiziral prve delavske športne igre sozda, v katerih je sodelovalo več kot 500 športnikov.

Osnovne organizacije sindikata so se aktivno vključevale v pomembne naloge planiranja, obravnavo periodičnih računov in zaključenega računa, pri uresničevanju kadrovske politike, splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. V zvezi s tem so se uspešno vključili v akcijo NNNP. Pomembno vlogo je imel sindikat v fazi priprav na gradnjo nove tovarne armatur, ki je bila zgrajena ob koncu lanskega leta, v času gradnje in ob njenem zaključku. V fazi zaključka te investicije je sindikat Livarja pripravil predlog za državna odlikovanja in priznanja IMP.

PMI: Nadurno in pogodbeno delo zmanjšali na minimum

V minulem mandatnem obdobju je potekalo delo konference osnovne organizacije sindikata DO PMI Maribor takole: V začetku leta 1980 so sprejeli stabilizacijski plan. Ob trimesečnih pregledih plana stroškov so redno ugotavljali, da večina postavk v kontnem planu niso prekoračevali. Za odpravo stroškov, kot so nadurno delo in pogodbeno delo so ustrezno ukrepali tako, da so te stroške zmanjšali na minimalno vrednost.

Velik organizacijski premik v DO organizaciji so dosegli s oblikovanjem projektivnega dela v TOZD Projektiva.

Preostali del, to je komercialni je obdržal naslov tozdiv IB in se je v dejavnosti razširil za sektor poslovno-tehničnih storitev in oddelek za vodenje in organizacijo investicijskih del.

Na kulturnem področju je bil organiziran obisk Borštnikovega srečanja, nabava gledaliških in koncertnih abonmajev, organiziranih je bilo nekaj razstav likovnih umetnikov v stavbi IMP na Ljubljanski 9 v Mariboru. Sindikalno delo je bilo tudi ogled grobnice maršala Tita, nabava počitniških prikolice, krvodajalske akcije, praznovanje jubileantov, upokojenecev, obdaritev otrok ob Novem letu itd.

Pri delu konference sindikata DO PMI je veliko pomagal občinski sindikalni svet Maribor, ki je sindikat te delovne organizacije usmerjal pri akcijah ter ga oskrboval s potrebnim materialom. Pomembno vlogo pri delu konference OO sindikata so odigrale tudi strokovne službe tozdiv in delovna skupnost skupnih služb, ki so konferenci posredovale potrebne materiale in analize za razloge na zborih delovnih ljudi.

Posebna skrb usposabljanju za družbenopolitično delo

V DO Klima Celje je konferenca OO organizacije sindikata zadovoljivo sodelovala z družbenopolitičnimi organizacijami v DO. Ker je usposabljanje za družbenopolitično delo ena od stalnih nalog, so kandidate za družbeno politično delo vključevali v različne sisteme izobraževanja. Program na področju rekreacije, športa, oddiha in kulture so zadovoljivo realizirali.

Vključevali so se pa tudi v vse akcije, ki so bile izvajane po programih občinskega sindikalnega sveta in koordinacijskega odbora sindikata sozda IMP.

V program za prihodnje mandatno obdobje pa so začrtali, da bodo na področju samoupravljanja in samoupravnih odnosov krepili in nadalje razvijali samoupravno organiziranost v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu. Za uspešno delo delegacij za sise, ZZD in delegatov v samoupravnih organih tozdiv in DO bodo vključevali delegate v sistem samoupravnega odločanja, organizirali strokovno pomoč za lažje in kvalitetnejše delo delegatov pri obravnavi programov in tekočih nalog delegatov vključevali strokovni kader.

Vrsta nalog na področju socialne politike

Na področju socialne politike in družbenega standarda planirajo ugotavljati in reševati delovne ter življenjske razmere delavcev (organiziranje vzajemne pomoči), dosledno uresničevati določila družbenega standarda o minimalnih življenjskih standardih, posvetili skrb varstvu pri delu in zdravstvenemu varstvu, urejanju statusa invalidnih delavcev.

V družbenoekonomskih odnosih bodo usmerili svoje delovanje v uveljavljanje sistema družbenega planiranja (sprejemanje planov, realiziranje planov, analiza razvojnih možnosti).

Stalna naloga sindikata v prihodnje bo uveljavljanje nagrajevanja po delu.

Bedeli bodo nad uresničevanjem predvidene stopnje rasti proizvodnje, produktivnosti in dohodka, spodbujali množične inventivne dejavnosti (analiza dosežkov na področju inventivne dejavnosti, uvajanja novih proizvodov in programov sprejetega plana za letošnje in srednjeročnega plana).

Pri splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti ter varnosti bodo njihove naloge podružabljanje obrambnih priprav, krepitev varnostne kulture in zavesti vseh delavcev.

Razširiti oblike množične rekreacije

V rekreaciji in oddihu so si postavili cilj, da bodo razširili oblike množične rekreativne dejavnosti, organizirali počitniško dejavnost in oddih.

V okviru izobraževanja in kulture bodo usposabljali delegate za delo v delegacijah, sindikatu in samoupravnih organih, vključevali člane zveze sindikata v vse oblike izobraževanja.

Tudi na področju kulture so začrtali dve nalogi in sicer izdelavo plana in organizacijo kulturnih prireditev. V okviru organizacijsko

kadrovskega področja bodo izdelali kadrovske evidenco za prevzemanje nekaterih funkcij v osnovni organizaciji sindikata, samoupravnih ganih in družbenopolitičnih organizacij ter ukrepali proti neaktivnim članom izvršnega odbora II sindikata, samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

Konferenca osnovnih organizacij sindikata DO Promont, je kot ključevalno telo usklajevala naloge, zagotovila razprave o samoupravnih sporazumih predvsem o sporazumu o združevanju sredstev, teku so priprave na sprejem prevladnika o nagrajevanju po delu, ki bodo sprejemali na referendumu hkrati z volitvami letos marca.

Kot pokroviteljica letošnjih zimskih športnih iger IMP, ki bodo Kranjski gori, je vključena v njene priprave.

Promont: Uveljaviti nov pravilnik o nagrajevanju po delu

Za v prihodnje, to je že letos si je sindikat Promonta naložil, da do konca izpelja pravilnik o nagrajevanju po delu. Zlasti pa se bo zavedal za ustvarjanje boljših pogojev dela za delavce ter tako urečeval smernice 3. konference sindikata Slovenije. Na športno rekreativnem področju ima v programu pritegniti k športu in rekreaciji več delavcev, kar pa ne bo lahka naloga predvsem kar zadeva delavce, ki delajo na terenu.

Klimat: Sindikat ni bil kos vsem problemom

Kot je razvidno iz poročila o delu IO OOS DO Klimat je imel sindikat vrsto težav. Tako kader ki je deloval v IO OOS ni bil pripravljen niti zrel za reševanje nastalih problemov v tej DO. Lani sta zaradi pomanjkanja dela upadala dohodek in čisti dohodek, kar je zaskrbljevalo, če govorimo o rasti življenjskih stroškov.

Delegati IO OOS so bili prepuščeni samim sebi brez izkušenj, kaj jih imeli starejši sindikalisti. Nekdanji sindikalisti, ki se jim iztekel mandat, se nečejo več udeleževati pri delu sindikata. Delo sindikata se v delovni organizaciji ne jemlje resno, pa se delavci neradi odločajo za sodelovanje. Med delavci se je čutilo nezaupanje do dela v družbenopolitičnih organizacijah. Negativno stanje v DO je vplivalo tudi na povezavo med izvršnimi odbori osnovne organizacije sindikata in enotno nastopanje. Delegati so bili premalo aktivni v nekaterih sestankih in tudi na področju 3. kongresa samoupravljalcev.

Ker je bila slaba zainteresiranost za športno rekreativno dejavnost in tudi za kulturno dejavnost, sindikalisti v tej DO menijo, da je potrebno v prihodnje pritegniti k rekreaciji in kulturnemu izobraževanju čimveč delavcev v DO.

Za letošnje v DO Klimat začrtali v program naslednje — nadaljevanje akcij iz lanskega leta v okviru katerih je mišljeno vključevanje stabilizacijske prizadevanja, spremljanje izvajanja plana DO v letošnjem letu ter izvajanje srednjeročnega plana, prizadevanje za izvajanje srednjeročnega plana, prizadevanje za poglobitev vsebine samoupravljanja glede na sklepe III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, izobraževanje za opravljanje samoupravljaljskih funkcij v samoupravnih organih prek udeležbe na seminarjih.

Povečevali bodo skrb za kulturo, šport in rekreacijo, za delovne človeka, reševali socialno ogrožene, vplivali na organe upravljanja, bodo zaposlenim omogočili delo še z rezervnimi programi dela.

V vseh omenjenih delovnih organizacijah bodo izpeljali do konca volitev volivne priprave, s katerimi so začeli lani in to za skupščine družbenopolitičnih skupnosti, sis in za organe samoupravljanja IMP.

Panonija: Nekateri člani izvršnega odbora niso hodili niti na sestanke

V EDO Panonija so nekateri člani izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata premalo aktivni, saj so v minulem mandatnem obdobju bolj redko prihajali na seje in je bila tako vprašljiva sklepčnost. Nekateri so pogosto zagovarjali svoje interese in se niso prej posvetili v svoji sindikalni skupini. Nekateri sindikalne skupine pa uspešno odigrale svojo vlogo.

Sindikat je sodeloval v razpravi o posameznih samoupravnih akcijah ter o pomembnejših odločitvah, vendar je včasih naletel na ovire, jih je skušal uspešno rešiti, čeprav ne vedno z enakim uspehom. Izvršni odbor si je prizadeval, da bi se vedno sprejemale odločitve v skladu s samoupravnimi akti, ki naj bi se tudi v praksi uporabljale v interesu delavcev. Sindikat je v svoje delo vključeval tudi delo samoupravne delavske kontrole.

Pri tem skupnem delu pa sta se izvršni odbor sindikata in samoupravna delavska kontrola znašla v nekaterih težavah, ki niso rodile želenih rezultatov, saj se ni kaj bistvenega spremenilo po intervenciji samoupravne delavske kontrole.

V odnosih med člani kolektiva je čutili napredek, čeprav ti odnosi niso povsem pristni. V prihodnje bo sindikat v tej enoviti delovni organizaciji posebno pozornost namenil krepitvi vloge osnovne organizacije sindikata z upoštevanjem sprejetih stališč in predlogov izvršnega odbora OO ZS pri odločanju notraj DO.

Krepili bodo samoupravno delavsko kontrolo

Krepiti se bo morala vloga samoupravne delavske kontrole. Izvršni odbor sindikata si bo prizadeval, da se sklepi in stališča ne bodo negirala in spreminjali v takšne, ki bi odgovarjali posameznikom ali določeni skupini delavcev.

Poglobili in povečali bodo aktivnost in delo sindikata skupin v enotah delovnega procesa, da bo mogoče tako bolj čutili priselnost sindikalne organizacije.

Tudi naši delavci v Iraku so sindikalno organizirani in tudi tam, kljub drugačnim pogojem, opravlja sindikat podobne akcije in naloge kot pri nas doma — od političnih pa do športa in novoletne obdaritve otrok. Sicer pa preberite, kako so sami predstavili svojo sindikalno dejavnost!

Predvsem skrb za boljše življenjske razmere

Danes delujejo v Iraku tri osnovne organizacije sindikata na posameznih gradbiščih. Med seboj so povezane s skupnim programom dela. Najmočnejša OOS je v Bagdadu, ki povezuje največje število projektov in delavcev.

Predsednik izvršnega odbora je Ivan Vlček, tehnik — referent v pripravi dela na A/G, sicer iz TOZD Klima montaža.

V letu 1981 je bilo delo sindikata kljub majhnemu številu sestankov dokaj uspešno.

Organizirali smo dva izleta na sever Iraka, vsak petek so se z nekaterih projektov delavci vozili v Babilon ali Kerbalu na ogled arheoloških znamenitosti in znanih islamskih grobnic, bilo je precej organiziranih športnih srečanj, proti koncu leta pa se je z izgradnjo TRIMO rekreacijskih prostorov uresničila večletna želja delavcev IMP po pridobitvi rekreacijskih prostorov.

Nabavili smo tudi video stereofonsko napravo in organizirali smo bife. Čeprav vse te zadeve ne sodijo v delo sindikata, pa je prav sindikalna organizacija bila pobudnik za izboljšanje družbenega in osebnega standarda delavcev IMP v Iraku.

Sedaj pripravljamo še športno igrišče, ki bo prevečeno z asfaltom, hkrati z izgradnjo igrišča pa bo na A/G asfaltiran tudi večji del poti in skladiščnih prostorov.

Vse navedeno dokazuje, da je bila povsod prisotna tudi sindikalna organizacija IMP v Iraku.

Kaj pa meni o delu sindikata njegov predsednik Ivo Vlček in kakšne so njegove izkušnje. Predsednik sindikata je že vse od vojne, to je septembra 1980.

»Glede na to, da sem v Iraku že od februarja 1980, tudi nekoliko poznam tukajšnje razmere. Kakšnih posebnih izkušenj iz dela sindikata iz domovine sicer nimam, razen iz šolskih dni v Zagrebu, kjer sem bil v letih 1968-1970 predsednik šolske konference v kovinskotehničnem šolskem centru. Izkušnje imam tudi pri kulturno prosvetnem delu, kar mi tukaj marsikaj pomaga pri organiziranju proslav ob raznih praznikih.«

(Mimogrede povedano, je tovarš Vlček tudi eden najboljših recitatorjev v Iraku in sodeluje na proslavah za vso jugoslovansko skupnost v Bagdadu.)

Kakšni so pogoji dela sindikata v Iraku?

»V izvajanju akcij sindikata, ki obsegajo družbenopolitično, kulturno zabavo in športno kreativno dejavnost, ki so sestavni del v življenju vsakega posameznika, se srečujemo s težavami, ki so pa predvsem objektivne narave.

Nahajamo se, živimo ter delamo začasno v drugi deželi, kjer veljajo drugi običaji, zakoni in drugačne razmere, ki jih moramo spoštovati, prav tako pa se

ravnati po njihovih zakonih in spoštovati njihovo družbeno ureditev. Izhajajoč iz tega so akcije sindikata prilagojene sredini, v kateri živimo, predvsem pa so osredotočene na delo v IMP.

Prisotni smo tudi v drugih oblikah družbenopolitičnega življenja, prav tako pa aktivno sodelujemo pri izboljševanju družbenega standarda, kot so izgradnja igrišč, ozelenitev A/G itd.«

In kakšni so vaši vtisi o življenju in pogojih dela za delavce IMP v Iraku?

»Delo v Iraku je zelo naporno, izpostavljeni smo težkim klimat-

skim razmeram, ločeni smo od svojih družin, delamo na terenih po celem Iraku.

Ker delamo z različnimi gradbenimi podjetji, kjer so različni pogoji, je to za naše delavce še posebej težko. Kljub vsem pa nas poznajo v Iraku kot solidnega izvajalca inštalacij in pohvalila nas je tudi zvezna direkcija kot edinega izvajalca v Iraku, ki je v letu 1981 izpolnila plan.

Zelo prijateljsko so do nas razpoloženi tudi Iranci, ki nas cenijo kot neuvrščeno in svobodoljubno ljudstvo.«

IVAN HERGA

Športno življenje v Iraku

Na športnem področju smo v letu 1981 dosegli velike uspehe. Ti uspehi so še toliko večji, ker nismo imeli za delo na športnem področju nobenih pogojev.

Nismo imeli niti igrišč niti prostorov za udejstvovanje v športih, kot so mali nogomet, odbojka, namizni tenis, košarka in šah. Vendar smo z veliko voljo in željo po igranju našli igrišča in pred koncem leta, ko je bila na A/G dograjena TRIMO hala tudi dvorano za tekmovalja v namiznem tenisu in šahu. Nogomet smo igrali na drugem projektu, 20 km oddaljenem od A/G, prav tako košarko, ki smo jo igrali na prav tako oddaljenem Mansurju. Hodili smo po večerji ob 19.00 in se vračali okoli 22.00. Namizni tenis smo igrali na hodniku v baraki za spanje, šah pa individualno po sobah. Za odbojko smo imeli razpleteno mrežo kar med barakami na improviziranem igrišču.

Sodelovali smo na dveh množičnih tekmovanjih z ostalimi jugoslovanskimi podjetji, posve-

čenih 25. maju in na najbolj množičnem ob dnevu republike 29. novembra.

Ob dnevu mladosti 25. maju smo dosegli lep uspeh v namiznem tenisu, kjer smo zmagali, kljub temu da so naši fantje trenirali na hodniku barake in ne kot ostale ekipe v dvoranah. V ostalih športih smo izpadli v predtekmovanju. To je bilo razumljivo, ker nas je bilo takrat malo. Igrišče za nogomet smo takrat šele začeli usposablјati.

Jeseni se je začela še liga v malem nogometu na projektu, kjer smo hoditi igrati. Liga je bila ustanovljena na našo pobudo. Na koncu smo osvojili 4. mesto med 12 ekipami, v glavnem gostitelji tekem, ki so imeli na svoji strani še navijače in sodnike. Igrali so zelo grobo, tako da se je liga komaj končala. V začetku novembra je bila zgrajena TRIMO hala in tam smo lahko igrali namizni tenis in šah. Začelo se je tudi tekmovalje v počastitev 29. novembra, dneva republike. Sodelovali smo v nogome-

tu, namiznem tenisu, odbojki in šahu. Situacija je bila precej drugačna od tekmovalja v maju.

V TRIMO hali smo speljali interne izbirne tekme v namiznem tenisu in šahu, v malem nogometu smo imeli ekipo, ki je tekmovala v ligi, prav tako smo imeli ekipo v odbojki. V tekmovalju je sodelovalo veliko jugoslovanskih podjetij. Nekateri so se vozili tudi 200 km daleč. V hudi konkurenci, zlasti v malem nogometu in namiznem tenisu, smo dosegli res velik in težko ponovljiv uspeh. V izločilnih tekmah smo dali vse od sebe in se prebili v finale, ki je bilo v Bagdadu. Zastopani smo bili v nogometu, namiznem tenisu in odbojki, v šahu smo izgubili v polfinalu in zasedli tretje mesto. Upali smo, da bomo osvojili vsaj eno prvo mesto. Na koncu smo zmagali v malem nogometu in namiznem tenisu, v odbojki pa smo bili drugi, z malo več sreče bi tudi tam lahko zmagali.

Podelitev pokalov in nagrad je bila v jugoslovanskem klubu ob

Nekaj posnetkov z množičnih iger jugoslovanskih delavcev v Iraku, ki so bile lani v počastitev Dneva republike. Zgoraj: Naši nogometaši, ki so osvojili 1. mesto.

Osnovna organizacija sindikata je skupaj z delavci SKS organizirala proslavo v počastitev Dneva republike. Proslava je bila dan pred praznikom v hali TRIMO v naselju Abu Greib. Program je bil pester, sodelovali so otroci dopolnilne jugoslovanske šole v Bagdadu, člani sindikata in ansambel projekta 77. Med otroci dopolnilne jugoslovanske šole so tudi otroci delavcev našega kolektiva, ki so izvedli več recitacij in zapeli nekaj pesmi. Ob koncu programa so vsi otroci skupaj z gledalci zapeli »Jugoslavijo«. Predstavljamo vam sliko naših otrok med izvajanjem programa.

ANA DEBELJAK

Šahovski turnir v okviru množičnih iger jugoslovanskih delavcev v počastitev Dneva republike. Naši šahisti so si priigrali tretje mesto.

proslavi 29. novembra. Pokale in nagrade nam je izročil naš veleposlanik v Iraku. Poleg pokalov smo dobili za prva mesta v nogometu komplet dresov, hlačk, nogavic, kopačk in žogo, za prvo mesto v namiznem tenisu pa drese, hlačke, nogavice, copate, šest loparjev, mrežice in žogice. Nagrade sem komaj znošil z odra, tako da je še sam veleposlanik med čestitanjem in smehom izjavil: »Pa bogami, ovaj IMP je sve odneo.«

IMP na vseh področjih in upajmo, da bo tako tudi naslednje leto.

Poudariti je treba zlasti uspeh v nogometu, kjer smo bili edina ekipa, ki je v vseh tekmah do zmage nastopala kot gost.

Vendar v tekmovaljih v letu 1982 to ne bo več primer, ker bo v kratkem tudi pri nas na A/G narajeno igrišče, na katerem bomo končno tudi mi gostitelji.

V majske tekmovalju bomo potrdili naslov favorita.

Referen za šport DRAGO NIKOLIĆ

DEDEK MRAZ OBISKUJE OTROKE TUDI V IRAKU

Obisk dedka Mraza in praznovanje novoletne jelke je organizirala osnovna organizacija sindikata. Člani sindikalnega odbora in delavci kadrovske službe so pripravili vse potrebno za obdaritev otrok in lepo okrasili dvorano v hali TRIMONA A/G, kjer so otroci pričakali dedka Mraza. Otrokom je bila najbolj všeč velika novoletna jelka, na kateri je bilo polno pisanih, raznovrstnih okraskov. Ob prihodu je dedek Mraz otrokom prenesel pozdrave iz domovine, nato jim je podelil veselo zgodbo in se s starejšimi otroci pogovoril o težavah v šoli in doma. Otroci so v pogovoru živahno sodelovali in pozorno spremljali pripovedovanje dedka Mraza. Z veseljem so sprejeli novoletna darila, ki jih je dedek Mraz prinesel v veliki slamnati košari in so se kasneje z darili in dedkom Mrazom skupaj tudi fotografirali. Po obdaritvi so prizadevni delavci iz kuhinje na A/G otroke in dedka Mraza lepo pogostili, nato pa se je dedek Mraz poslovil.

V imenu otrok so se stari delavcem sindikata zahvalili za prijeten večer.

ANA DEBELJAK

Uspešno opravljeno delo

Julonova tovarna poliamidnih vlaken je pomembna pridobitev za Ljubljano

Projektivni biro je pred nedavnim zaključil projekt Julona, ki spada med večje objekte in bi ga lahko primerjali s projektom za Rudnik urana Žirovski vrh.

Projekte za Julon je tozđ Projektivni biro začel obdelovati poleti leta 1978. Za njihovo izdelavo so bili tedaj postavljeni roki. Za projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja in razpis je bil rok določen za konec leta 1978, za projekt za izvedbo pa do konca marca 1978.

Naloga projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja je postaviti idejno rešitev, zbrati vsa potrebna soglasja inšpekcijskih organov in pridobiti gradbeno dovoljenje. Naloga za razpis je zbrati okvirno finančno vrednost objekta. V okviru tega projekta investitor izbere izvajalca del in potrebno opremo na podlagi razpisa.

Namen projekta za izvedbo je izdelava vseh detajlov in pove-

TOZD Inženiring je bil organiziran ob koncu leta 1978 iz delovne skupnosti DO IMP ob reorganizaciji v SOZD IMP. Od vsega začetka opravlja posle iz glavnih dejavnosti sozda: inženiring (investitorski, izvajalski — prodajni, tehnološki iz vseh glavnih in stranskih združenih DO in TOZD), izvoz in uvoz za potrebe združenih DO in TOZD, izvajanje investicijskih del v tujini. S tako opredeljeno dejavnostjo uresničuje tozđ skupne interese vseh združenih DO in TOZD v okviru sozda.

Posebno v zadnjem času se je zelo razmahnila investicijska dejavnost v tujini, ki postaja vse bolj samostojni sektor v okviru tozda, zato se pripravljajo na reorganizacijo tozda.

Izreden razmah investicijskih del v tujini je narekoval tudi stopnjevanje zaposlovanje strokovnih kadrov. Tako se je število delavcev lani povečalo od 110 na 200. Obseg del v tujini se je povečal od 1977 do lanskega leta od 40 milijonov ameriških dolarjev na približno 350 milijonov ameriških dolarjev.

zava opreme, ki je bila določena na osnovi projekta za razpis. Ti projekti časovno niso potekali tako, kot je bilo predvideno predvsem iz razloga razčiščenja tehnologije.

Uskladiti je bilo treba dve vrsti tehnologije

Na Julonovem primeru gre za dve vrsti tehnologije in sicer za vzhodno (Vzhodna Nemčija) in zahodno (Zahodna Nemčija), kjer je bilo potrebno precej usklajevanja, kar je vplivalo tudi na časovni potek.

V Julonovem kompleksu sta dva večja objekta, to sta kemični del in tekstilni del. Poleg teh večjih objektov so še objekt aneksa, sortirnica, skladišče embalaže, regalna skladišča in še razni drugi objekti (razni rezervoarji, ki služijo tehnološkim potrebam).

Za vse navedene objekte je bilo potrebno izdelati:

1. Vodovodno instalacijo in sicer razvodno omrežje pitne in sanitarne vode, razvodno omrežje mehke vode z mehčalno napravo, razvodno omrežje demineralizirane vode z rezervoarjem, zaprti krogotok mrzle vode za hlajenje tehnoloških porabnikov, krogotok hladilne vode za klima naprave s hladilnimi stolpi in pa hidrantno omrežje z zunanjim in notranjim priključkom na javno omrežje.

2. Pri klima napravah: klimatizacijo tekstilnega dela, klimatizacijo za navijalniški del, hlajenje iz taline predelanega filameta, hladilne kompresorje z razvodnom mrzle vode za potrebe klimatizacije.

3. Ogrevanje in prežračevanje vseh pisarniških, delavniških prostorov, regalnega skladišča in vseh drugih prostorov, kot so laboratorij, sortirnica, garderobe, sanitarije, kuhinja in jedilnica.

4. Rezervoar tekočega dušika z razvodom do porabnikov plinskega dušika.

5. Kompresorji za komprimiran zrak in naprave z razvodom do porabnikov.

6. Parni razvod.

7. Elektroinstalacije, ki obsegajo za vse prej navedene prostore moč in razsvetljavo, zasilno razsvetljavo, zunanjo razsvetljavo, šibkotočne instalacije, ki obsegajo telefone, brezžični klic, ozvočenje, protipožarno signalizacijo, ure, alarmni sirenski sistem in teleprinter, trafopostajo, dizelagregat in pa dvigalo.

8. Projekt za požarno varnost.

Projekt spada med večje objekte in bi ga lahko primerjali s projektom za Rudnik urana Žirovski vrh.

Postopek pri projektiranju omenjenega objekta je bil takšen, kot je običajno pri vseh objektih, vendar pa zaradi zahtevnosti tehnološkega procesa projekti časovno niso potekali tako, kot je bilo v začetku predvideno.

Instalacije so bistvene za delovanje tehnologije

Novi Julon je predvsem zaradi novega programa poliamidnih vlaken specifičen za razliko od starega dela Julona. Pri projektiranju tako kompleksnih objektov, kot je Julon, je predvsem pomembna tehnologija. Gradbenik to tehnologijo razporedi v stavbo, medtem ko funkcijo tehnološkemu procesu omogočajo instalacije. Zelo važna pri tem objektu je klima, ki je pravzaprav tudi sestavni del tehnologije.

Vrednost projekta je 10,115.000 dinarjev. Za celoten projekt je bilo opravljenih okoli 40.000 projektantskih ur. V določenem obdobju je projekt obdelovalo tudi 20 projektantov istočasno.

Pri gradnji Julona, pomembne ljubljanske tovarne, ki so jo odprli proti koncu lanskega leta, je sodeloval tudi IMP Projektivni biro, Inženiring, ki je delal že za stari Julon.

Nekaj o delu IMP na Julonu so spregovorili tudi na Radiu Glas Ljubljana, iz česar smo za Glasnik povzeli naslednje:

Dobavljali smo tudi tehnološko opremo

Inženiring se je vključil v posle pri izgradnji nove tovarne Julon s ponudbo za izdelavo instalacij na projektu spomladi leta 1977. Ponudba je obsegala izdelavo kompletne projektne dokumentacije za gradbeni del in za izvedbo kompleksnih elektro in strojnih instalacij. Tozđ Inženiring — izvoz-uvoz — je organiziral izdelavo dokumentacije in sicer projektov za pridobitev gradbenih del, po katerih je bila izdelana ponudba za izvajanje del in projektov za izvajanje del v sodelovanju s tozdom Projektivni biro in s projektantsko organiza-

cijo Slovenija Projekt (za gradbeni del projektov). Poleg samega projektiranja je ponudba, ki jo je dal Inženiring v imenu združenih tozđov, obsegala kompletno izvedbo energetskih instalacij in delni razvod energetsko tehnoloških instalacij. Na podlagi danih ponudb je bila sklenjena pogodba za izvajanje del, ki se je v času izvedbe del tudi dopolnjevala s številnimi dodatki za dodatna dela. Dela na Julonu pa so začeli izvajati 3. julija 1979. Naši tozdi so dobavljali tudi tehnološko opremo po posebni pogodbi. Združeni tozdi so svoje medsebojne odnose pri izvajanju del na projektu Julon uredili s samoupravnim sporazumom.

Tozđ Inženiring je poleg organizacije vodenja izvedbe del opravil tudi uvoz dela tehnološke opreme, ki je bila po projektu predvidena za vgradnjo v novi tovarni.

V začetku izvajanja del so na tem projektu kot vodje izvedbe delali štiri delavci. Kasneje je kompletno izvedbo del vodil en delavec z občasnim sodelovanjem ostalih delavcev.

Vrednost del — okrog 269 milijonov dinarjev

Vrednost opravljenih del je bila približno 269 milijonov dinarjev. Od tega so znašala projektantska dela 26 milijonov dinarjev, izvedba instalacij po osnovni pogodbi 170 milijonov dinarjev, uvoz opreme in materiala 21 milijonov, dobava in montaža serijske opreme 20 milijonov, tehnološka oprema 13 milijonov, regalno skladišče 2 milijona in dodatna dela 17 milijonov dinarjev.

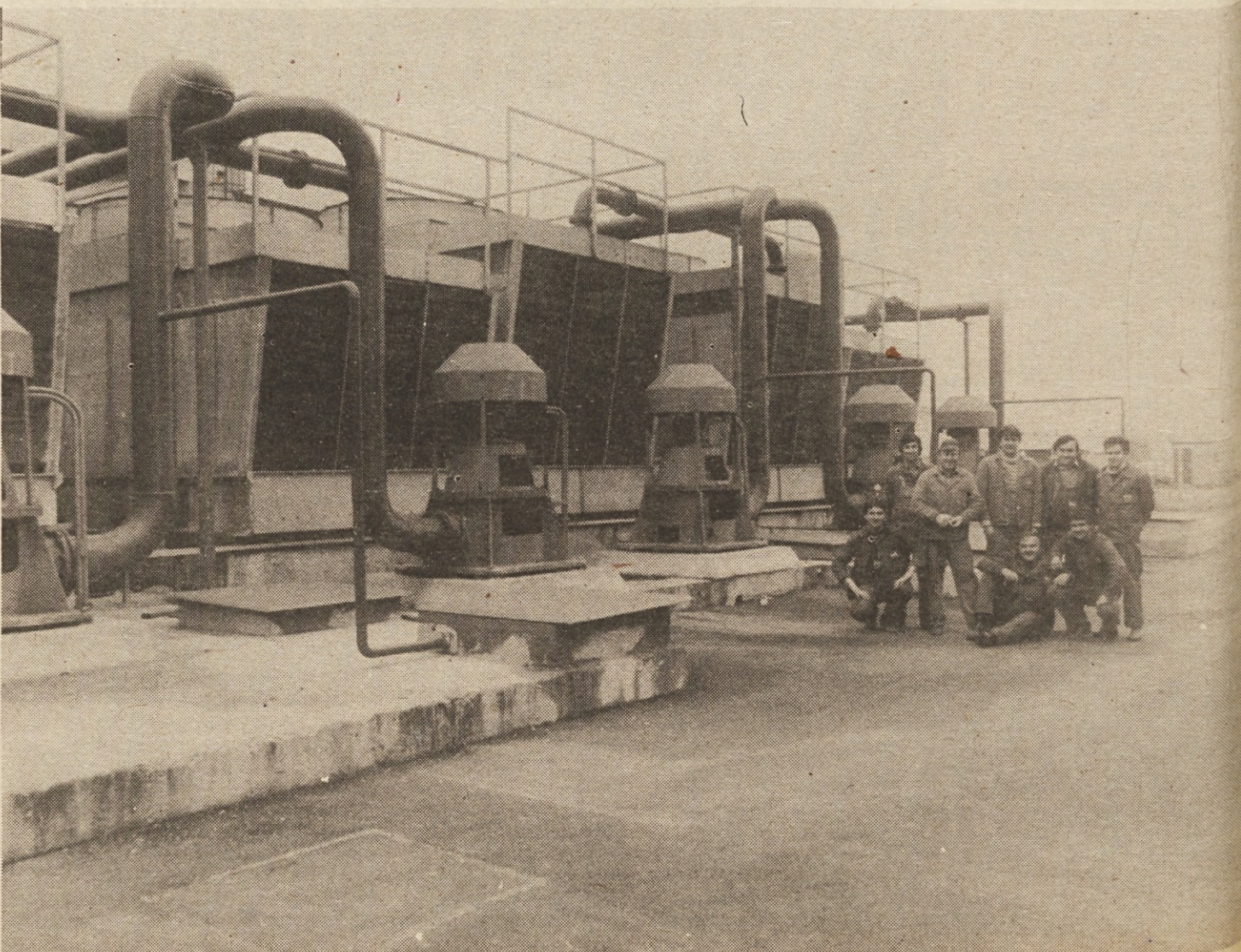
Sodelovanje z investitorjem Julon je potekalo na način, utečen že pri gradnji stare tovarne, s tem, da je bil obseg nove investicije precej večji, saj je zmogljivost nove tovarne približno 6 krat večja, kot zmogljivost stare tovarne. Stara tovarna je imela zmogljivost približno 2000 ton sintetične letno, zmogljivost nove tovarne pa je okoli 12.000 ton sintetičnih vlaken letno.

Tovarna Julon.

MARIJA PRIMC Zadnja dela na visokonapetostnem izvlačljivem stikalu.

Vodovodari pri vodnjaški črpalki in hladilnih stolpih.

Pristojnosti in način dela naše notranje arbitraže

Zoper odločbo arbitražnega sveta ni pritožbe — le predlog za preizkus zakonitosti

O. Notranja arbitraža je samoupravno sodišče

S 67. — 73. členom samoupravnega sporazuma o združitvi v sozd IMP so delavci temeljnih organizacij v okviru delovnih organizacij združenih v sozd IMP ustanovili notranjo arbitražo za reševanje vseh samoupravnih ter poslovnih sporov, ki bi nastali v okviru sozd IMP in s tem uresničili svojo pravico iz 280. člena slovenske ustave ter 40. člena zakona o samoupravnih sodiščih.

Notranja arbitraža ima namreč status sodišča, kar pomeni, da sporna razmerja, ki so določena v ustanovitvenem aktu, lahko pravno močno rešuje le notranja arbitraža, njene odločbe pa so izvršljive, ter jih izvršuje redno sodišče; arbitri imajo tako imenovano poklicno imuniteto, ki varuje neodvisnost sodišča: arbitra, ki sodeluje pri sojenju, ni mogoče klicati na odgovornost za mnenje, ki ga je dal pri odločanju v sodišču, niti pripriti brez dovoljenja skupščine občine po sežehu sodišča, če je zoper njega uveden postopek zaradi kaznivih dejanj, ki ga je storil pri opravljanju sodniške funkcije; skupščina pa si mora pred odločitvijo priskrbeti mnenje ustanovitelja sodišča — to je sestavljene organizacije IMP.

O. 1. Pristojnost notranje arbitraže

Po 67. členu navedenega sporazuma odloča notranja arbitraža o vseh sporih, ki utegnejo nastati med delovnimi organizacijami in delovnimi skupnostmi iz iste ali različnih delovnih organizacij združenih v sozd ali med delovnimi organizacijami in delovno skupnostjo sozd. Izvzeta so le razmerja, ki spadajo pod izključno pristojnost drugega sodišča. Notranja arbitraža torej odloča o sporu le, če sta obe pravni osebi, ki sta v sporu, organizaciji združenega dela ali delovni skupnosti v okviru sestavljene organizacije IMP. Vrsta spornega razmerja pa praviloma ni pomembna — lahko gre za razmerje, ki ga ureja pogodba ali pa za razmerje, ki ga ureja samoupravni sporazum (dohodkovno razmerje, statusna razmerja). Če bi bil tak spor predložen rednemu sodišču ali pa drugemu samoupravnemu sodišču (npr. združenega dela), bi se to moralo po uradni dolžnosti izreči za nepristojno ter odstopiti zadevo notranji arbitraži. Notranja arbitraža pa bi se morala izreči za nepristojno, če bi delovna ali temeljna organizacija združenega dela ali delovna skupnost v okviru sestavljene organizacije IMP s tretjo pravno osebo, ki ni statusno v okviru sozd IMP, določila pristojnost notranje arbitraže IMP v pisni listini o pogodbi ali samoupravnem sporazumu. Enako velja tudi za primer, če bi spor nastal med pravnimi osebami v okviru

IMP, pa bi šlo za izključno pristojnost.

1. Postopek ter odločanje

Ker so določbe, ki urejajo notranjo arbitražo (ustanovitveni akt) sestavni del sporazuma o združitvi v sozd IMP, se je pri pripravi besedila poskušalo postopati čim bolj racionalno. Tako vsa razmerja ureja le šest členov, sedmi pa napotuje na poseben samoupravni akt (ki še ni sprejet). Te določbe pri izvajanju povzročajo določene težave, pokazale pa so tudi nekatere pomanjkljivosti. Vendar pa je potrebno poudariti, da navedene določbe temeljijo na zakonu o samoupravnih sodiščih in če upoštevamo njegove določbe, člani samoupravnega sporazuma o združitvi v sozd IMP, ki urejajo notranjo arbitražo, niso več nejasni.

1. 1. Arbitražni svet

O posameznem sporu odloča arbitražni svet. Tega sestavlja pet arbitrov. Po dva arbitra izvolita delavska sveta udeleženi v sporu, ti arbitri pa soglasno izberejo petega arbitra. Izbira se izmed arbitrov, ki jih je določil delavski svet sozd z listo arbitrov (iz vsake delovne organizacije in delovne skupnosti sozd po dva arbitra). Ker 70. člen cit. sporazuma omenja petega arbitra, 71. člen pa predsednika arbitražnega sveta, se je postavljalo vprašanje, kakšen je status petega arbitra. Določbi sta res neusklajeni, vendar pa je potrebno opozoriti na 20. člen zakona o samoupravnih sodiščih, ki določa, da sejo senata samoupravnega sodišča (arbitražnega sveta) vodi predsednik sodišča ali član, ki ga določi sodišče. Navedene določbe torej pomenijo, da peti arbirer, ki ga izberejo od udeleženk zbrani arbitri nima posebnega položaja »predsednika senata«. Arbitra, ki bo vodil postopek, bo določil predsednik notranje arbitraže ali njegov namestnik (če bi se moral predsednik zbrani arbitri nima posebnega položaja »predsednika senata«. Arbitra, ki bo vodil postopek, bo določil predsednik notranje arbitraže ali njegov namestnik).

Ker mora biti sodišče nepristransko, je lahko v arbitražni svet imenovan le arbirer, ki ni delavec tozda, delovne organizacije ali delovne skupnosti v sporu. 71. člen sicer izključuje le delavce udeležene v sporu, vendar menimo, da arbirer tudi ne bi smel biti delavec tozda, ki je z udeleženko v sporu, združena v isto delovno organizacijo, saj so za obveznost tozdogov odgovorni tudi drugi tozdi, združeni v delovno organizacijo, kar pa pomeni, da bi arbirer lahko imel interese, da v sporu uspe tozdi iz njegove delovne organizacije.

Spor pa lahko nastane tudi iz razmerij med tremi ali več tozdi; v tem primeru je na eni strani tudi več udeleženk, zato se po-

stavlja vprašanje, kako sestaviti arbitražni svet. Ker samoupravni sporazum določa, da arbitražni svet sestavlja pet arbitrov, se je arbitraža postavila na stališče, da vse udeležence (tozdi, DO, delovna skupnost) na predlagajoči strani (tožeči) imenujejo ista dva arbitra, kar velja tudi za nasprotno stran. Ta praksa je tudi v skladu z določbami, ki urejajo postopek drugih samoupravnih sodišč.

Postavlja pa se vprašanje, kako postopati, če bi posamezna udeleženka poskušala preprečiti odločitev v sporu tako, da ne bi izbrala arbitrov. V takih primerih dajejo določbe o postopkih pred nekaterimi arbitražami predsedniku arbitraže pravico, da on imenuje arbitre. Kljub temu, da do take zlorabe pravice zaenkrat še ni prišlo, bo potrebno o prvi priložnosti ustrezno dopolniti določbe sporazuma o postopku.

1. 2. Pravila postopanja

Ko so zbrani vsi arbitri, začne postopek teči. Če gre za spor, ki je nastal iz poslovnih razmerij (temelj je pogodba, škodno dejanje ali drugo civilno razmerje) bodo arbitri smiselno uporabljali določbe zakona o pravnem postopku, če pa bo šlo za spor iz samoupravnih razmerij (temelj je samoupravni sporazum, skupnem prihodku ali dohodku oz. sporazumu o združitvi v delovno organizacijo itd.), pa bodo arbitri postopali po zakonu o sodiščih združenega dela, pri čemer bodo seveda upoštevali posebnosti notranje arbitraže.

Razlika v postopku je zelo pomembna: v kolikor bo šlo za poslovno razmerje; bo moral predlog, o katerem naj odloča notranja arbitraža, imeti enako vsebino kot tožba pred rednim sodiščem; samo vsebino spora v tem primeru določijo udeleženka, ki predlaga odločitev (toži) prav tako pa bo morala tudi sama dokazati utemeljenost predloga, medtem ko bo druga udeleženka (tožena stranka) izpodbijala njegovo utemeljenost. Teža zbiranja dokaznega gradiva bo praviloma na strankah, ki bodo odločale tudi o teku in obstoju spora — predlagatelj lahko umakne predlog, se odpove zahtevku, nasprotni (drugi) udeleženec pa lahko pripozna zahtevek. Če pa bo šlo za spor iz samoupravnih razmerij, postopa arbitražni svet takoj po prejemu predloga po uradni dolžnosti: ugotoviti mora vsebino spornih razmerij, zbrati dokazano gradivo ter o spornem razmerju odločiti.

Notranja arbitraža sme postopati le v primeru, če udeleženki nista uspeli spora v 60 dneh od nastanka sporazumno rešiti. Na to obveznost udeleženke vedno pozabljajo.

Obnavljanje pred arbitražnim svetom je javno. Postopek je usten in neposreden. Za postopek se ne plačujejo takse. Postopek je brezplačen. O spornem razmerju odloči arbitražni svet z odločbo.

1. 3. Postopek je enostopenjski

Zoper odločbo arbitražnega sveta ni mogoče vložiti rednega pravnega sredstva pritožbe. Odločba arbitraže je torej pravno močna in izvršljiva. To pomeni, da je postopek hiter, vendar pa z druge strani zahteva, da arbitri med postopkom vsestransko raziščejo zadevo ter jim nalaga veliko odgovornost.

1. 4. Predlog za preizkus zakonitosti — izredno pravno sredstvo

Vendar pa je po 31. členu zakona o samoupravnih sodiščih mogoče zoper pravno močno arbitražno odločbo vložiti predlog za preizkus zakonitosti. Predlog

lahko vložijo udeleženci, družbeni pravobranilec samoupravljanja ter javni tižilec. Predlog se vložijo v 3 mesecih od dneva, ko je postala odločba pravno močna, če je bila s to odločbo prekršena ustava, zakon, samoupravni splošni akt ali mednarodna pogodba. Zakonitost presoja tisto sodišče, ki bi bilo sicer pristojno za odločitev v sporu, če ne bi odločala notranja arbitraža.

Tudi zakon o sodiščih združenega dela pozna izredno pravno sredstvo, ki ga enako imenuje — predlog za preizkus zakonitosti dokončne odločbe. Ta se lahko vložijo, če se je odločalo o pravicah in dolžnostih iz samoupravnih odnosov. Vložiti ga lahko udeleženec kakor tudi družbeni pravobranilec samoupravljanja v 30 dneh od vročitve »dokončne« odločbe, pri čemer se upošteva kasnejša vročitev. Predlog se lahko poda:

— če je odločba v nasprotju z ustavo, zakonom, drugim predpisom prisilne narave ali samoupravnim splošnim aktom;

— če notranja arbitraža ni bila ustanovljena s samoupravnim sporazumom oziroma drugim samoupravnim aktom, ali če ta sporazum oziroma akt ni veljaven;

— če sestava notranje arbitraže ni bila v skladu s samoupravnim sporazumom oziroma z aktom, s katerim je bila določena njena sestava;

— če je notranja arbitraža odločila o razmerju, pa odločanje o njem ni bilo v njeni pristojnosti;

— če so bila pri izdaji odločbe bistveno kršena pravila postopka, po katerih je bila notranja arbitraža dolžna postopati;

— če izvirnika odločbe ni podpisala večina članov notranje arbitraže;

— če je podan kakšen razlog za obnovo postopka.

Predlog se vložijo pri sodišču združenega dela prve stopnje. Zoper odločbo sodišče združenega dela se lahko vložijo pritožba, zahteva pa se lahko tudi obnova postopka.

1. 5. Izvršitev odločbe

Ko predsednik notranje arbitraže ali njegov namestnik ugotovi, da je bila odločba vročena vsem udeležencem ter da je iztekel rok za izpolnitev izreka odločbe (pariçijski rok), napiše na zahtevo udeleženke na odločbo klavzulo o izvršljivosti. Sedaj lahko udeleženka, če ji druga udeleženka kljub pravnomočnosti odločbe ni izpolnila svoje obveznosti, pred pristojnim rednim sodiščem predlaga izvršbo.

1. 6. Ali bo postopek hiter?

Po drugem odstavku 22. člena zakona samoupravnih sodiščih si mora samoupravno sodišče prizadevati, da se postopek opravi brez zavlačevanja. Ker je postopek enostopenjski, bo seveda hitrejši. Vendar pa bo arbitraža gotovo previdnejša pri obravnavanju spornih razmerij, od se zaveda, da zoper njeno odločitev ni pritožbe. Ker je delavski svet sozd IMP v skladu s predlogom organizacij združenega dela imenoval za arbitre strokovnjake z različnih področij, lahko računamo s tem, da bo velikokrat odpadlo dokazovanje s sodnimi izvedenci, ker bo arbitražni svet že razpolagal z znanjem, potrebnim za odločitev. Tudi obravnavanje se bo z istih vzrokov hitreje osredotočilo na bistvo spora.

Ker so prve obravnave že za nami, lahko ugotovimo, da bo hitrost postopanja odvisna predvsem od tega, kako temeljito in hitro bo predlagano dokazno gradivo, kar pomeni, da bodo o hitrosti obravnavanja odločale udeleženke same.

TONE MAROLT

Uvajamo priznanje IMP

Prva podelitev bo v jubilejnem letu

Delavski svet sozd IMP je na seji 8. decembra lani sprejel med drugim tudi Pravilnik o podeljevanju priznanja sestavljene organizacije IMP. Potreba po ureditvi tega področja je bila živa že dlje časa, saj so doslej temeljne oz. delovne organizacije to vprašanje morale ob raznih priložnostih reševati vsaka po svoje.

Priznanje sozd IMP bo podeljeval delavski svet vsako leto. Prejmejo ga lahko delavci, izjemoma tudi učenci IMP, družbeno politične in druge organizacije SOZD IMP, delavci drugih OZD, organizacije združenega dela in druge organizacije. Priznanja bo delavski svet podeljeval za delovanje na družbeno političnem področju, na področju samoupravljanja, za uveljavljanje družbeno-ekonomskih načel v poslovanju, za pospeševanje inventivne dejavnosti, za daljše delo na področju razvoja kulture in rekreativne dejavnosti in za uspešno delo na področju vzgoje in izobraževanja, zdravstvenega in socialnega varstva. Delavcem drugih OZD in drugim organizacijam bo delavski svet podeljeval priznanje IMP za dolgoletno uspešno poslovno sodelovanje, za izjemen doprinos k razvoju SOZD IMP ali njegove posamezne organizacijske enote in za izjemne dosežke pri uresničevanju posameznih nalog v imenu ali za SOZD IMP.

Razpis za priznanja bo vsako leto objavljen v IMP Glasniku. Odlikovance v sozd IMP lahko predlaga osnovna organizacija sindikata, oziroma organizacija ZK in osnovna organizacija ZSMS.

Predloge za podelitev priznanj delavcem in organizacijam, izven IMP dajejo delavski sveti TOZD oz. DS. Vse predloge bo obravnavala posebna komisija, ki jo vsako leto imenuje koordinacijski odbor sindikata SOZD IMP.

Delavec ali organizacija lahko največ dvakrat dobi priznanje, vendar mora od ene do druge podelitve preteči najmanj pet let.

Priznanje IMP naj bi bila grafika, označena za kaj in komu je podeljena.

Priznanje bo DS prvič podelil letos. Pravilnik sicer predvideva na vsakih sto zaposlenih eno priznanje, vendar naj bi letos ob jubileju podelili nekoliko več priznanj, saj so bile zadnjič podeljena pred petimi leti.

TONE ŠTRUS

V skladu z 58. in 59. členom pravilnika o zadovoljevanju stanovanjskih potreb delavcev DO PROMONT objavljamo NATEČAJ

Za uveljavljanje pravic na osnovi meril za dajanje posojil po pravilniku o zadovoljevanju stanovanjskih potreb delavcev Delovne skupnosti DO PROMONT in TOZD OGREVANJE VODOVOD.

Razpisujejo se posojila iz sklada skupne porabe po zaključnem računu za leto 1981 za takojšnjo porabo in za vezavo pri Ljubljanski banki.

Delavci TOZD ogrevanje vodovod in Delovne skupnosti DO PROMONT, ki želijo uveljaviti svojo pravico v temnatcaju, oddajo prijavo v splošno kadrovskem sektorju v roku 30 dni po objavi.

Prijave morajo vsebovati:

- potrdilo o premoženjskem stanju
- pogodbo o namenskem varčevanju
- potrdilo delovne organizacije zakonca o stanovanjskem posojilu oz. potrdila o drugih vrstah stanovanjskih posojil
- dajala za uveljavljanje pravice do posojila za nakup stanovanja ali stanovanjske hiše še:

— kupoprodajno pogodbo ali potrdilo o rezervaciji

- za uveljavljanje pravice do posojila za gradnjo stanovanja ali stanovanjske hiše:

— gradbeno dovoljenje s tehnično dokumentacijo

- zemljiško-knjižni izpisek
- za uveljavljanje pravice do posojila za rekonstrukcijo ali revitalizacijo stanovanja ali stanovanjske hiše še:

— gradbeno dovoljenje s tehnično dokumentacijo oz. potrdilo pristojnega občinskega organa o prigrisativni del z opisom del,

- zemljiško-knjižni izpisek
- izjava lastnika stanovanja ali stanovanjske hiše oziroma upravljalca družbenega najemnega stanovanja, da dovoli nameravana dela, kadar delavec ni sam lastnik.

g) za uveljavljanje pravice do posojila za nakup stare stanovanjske hiše ali stare stanovanjske enote še:

- pogodba o nakupu overljene na sodišču z določilom o namenski porabi skupine za novo stanovanjsko enoto preko banke.
- dokazilo, da bo prodajalec porabil kupnino za nakup ali zidavo nove stanovanjske enote oz. hiše.

Natečaj se zaključuje dne 15. 3. 1982.

Pojasnilo

V IMP Glasniku št. 1 (januar 1982) smo v naslovu »Zahteva po 8 milijonih je pokvarila vzdušje — popravila ga lahko le resnica« zaslédili netočen podatek o odškodnini avtorjem inovacije (know-how za drsna tesnila) v višini okroglih 8 milijonih din. Resnica je, da je bila med licenčnim upravičencem tozd Trata in avtorji dogovorjena (ne zahtevana!) odškodnina v višini 6.945.000 din, oz. 1,5 % od izračunane gospodarske vrednosti projekta. Razlika 1.055.000 din ni bila nikoli predmet dogovora, kar dokazuje tudi pogodba. Smatramo, da tudi tak netočen podatek kvari vzdušje in ima malo skupnega z resnico, zato prosimo, da ta popravek objavite v IMP Glasniku.

Ljubljana, 18. 1. 1982.

Avtorji: za: SLANOVEC
Pripis uredništva: Napako, na katero opozarja tov. Slanovec je naredil meter pri sestavljanju naslova v tiskarni. V uredništvu hranimo originalno besedilo vseh naslovov, kjer piše »Zahteva po 7 milijonih...«

Komisija za delovna razmerja v IMP DO Panonija Murska Sobota je na svoji seji dne 29. 1. 1982 razpisala natečaj za dodelitev petih stanovanj v Murski Soboti na Lendavski cesti ni:

— dve dvosobni stanovanji v izmeri 59,26 m².

— eno dvosobno stanovanje v izmeri 57,09 m²

— dve enosobni stanovanji v izmeri 41,09 m²

Razpis je bil objavljen na oglasnih deskah dne 1. 2. 1982 in bo veljal do 2. 3. 1982.

Delavci morajo ob izpolnitvi prijave za razpisano stanovanje v kadrovsko-spolnem sektorju priložiti potrdilo o osebnem dohodku zakonca v preteklem letu.

Izvajalec gradbenih del »Konstruktor« tozd »Pomurje« sicer kasni z izgradnjo, vendar bodo stanovanja kljub vsemu dobrodošla, saj je iskalcev stanovanj mnogo.

Po sledovih črne roke

Pri Založbi Borec bo letos konec marca že tretjič izšla knjiga Jožeta Vidica PO SLEDOVIH ČRNE ROKE. Medtem ko je prvi natis obsegal 580 strani, 160 fotografij in dokumentov, bo tretji obsegal 680 strani, 200 fotografij in dokumentov. Cena je 650 dinarjev.

Črna roka je bila najbolj divja, edinstvena tajna morilska organizacija, ki je v minuli vojni delovala samo v Sloveniji. Morilci so ime povzeli po tajni organizaciji, ki je pred prvo svetovno vojno delovala v okviru obveščevalnega urada srbske vojske. Tudi slovenska črna roka se je izcimila iz obveščevalnega urada komande četniške vojske za Slovenijo in urada tajne domobranske obveščevalne službe.

O črni roki smo doslej vedeli bore malo, čeprav je ta pošast strahotno pustošila po naših krajih. Morila je matere z več kot desetimi otroki, mlada dekleta, otroke in starčke, včasih kar cele družine. Pisec podrobno opisuje zločine črne roke na Jesenicah, v Kranju, Ljubljani in njeni okolici, na Škofljici, v Pijavi gorici, na Turjaku, v Velikih Laščah, v Žužemberku, v Mirni peči, v Novem mestu, v Grosuplju, Višnji gori, v Trebnjem, v dolini Mirne, Šentrupertu, Škocijanu, Kostanjevici pa vse do hrvaške meje, na Notranjskem od Brezovice, pa Vrhnike in Logatca do Trsta, v polhograjskih Dolomitih do Žirov, v okolici Litije in drugod.

Nашa skrb za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito

Organizirani in usposobljeni

V tem sestavku in drugih, ki bodo sledili v naslednjih številkah, bomo predstavili, kaj smo v IMP naredili na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Naj zapišemo že kar na začetku, da je bilo leto 1979 prelomno, saj smo takrat začeli tej problematiki posvečati več pozornosti. Konkretno zastavljeni plani, udeležba na tečajih, načrtna nabava opreme in preverjanje znanja na vajah so seveda prinesli tudi dobre rezultate.

Pa poglejmo konkretno, kaj se dogaja v nekaterih naših delovnih organizacijah!

Referent za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v tej delovni organizaciji je Anton Cerkovnik. Julija 1978, ko je prišel v Promont, pravi, je bila organiziranost tega področja, milo rečeno, slaba in na začetku ni manjkalo težav. Vendarle ni minilo dosti časa, da so za vse tozde in delovno skupnost pripravili vse načrte, ki jih zahtevajo predpisi. Predvsem pomembno pa je, da so pri teh načrtih izhajali iz ocene lastne zmogljivosti, poudarja Cerkovnik.

Ti dokumenti so:

Vojno — politična ocena s strateškega vidika. Seveda so upoštevali oceno, ki so jo dobili v občini, vendar so to dopolnili z elementi, ki izhajajo iz njihovih konkretnih razmer.

Ocena ogroženosti z vidika civilne zaščite.

Varnostne ocene, ki jih ima vsak tozde in delovna skupnost, pa stalno dopolnjujejo.

To so dokumenti, ki so predpisani in bi jih morali imeti vsi. Toda pomembno je, kakšni so in kako so nastali. Cerkovnik pravi, da so v Promontu šli v širino: sodelovali so poslovodni organi (vodje obrambnih priprav), družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in posamezni poznavalci problematike. Zdalj pa poglejmo, kako so organizirani in usposobljeni. Njihovo glavno vodilo je, da mora biti vsa organiziranost enotna. »Obramba je sistem, biti mora enotna,« pravi Anton Cerkovnik.

Civilna zaščita v Promontu ima naslednje enote: Kurirji (17 članov) gasilci (9), prva medicinska pomoč (6), RBK (5) in tri splošne enote (OV, Klima montaža in Montaža Koper — skupaj 20 članov). Štab civilne zaščite ima 6 članov.

Vse člane enot civilne zaščite so poslali na tečaje in jih usposobili, toda zaradi odhodov v Irak in ker so mame z otroki do 7. leta oproščene sodelovanja v enotah civilne zaščite, so morali kadrovati nove člane, tako da imajo zdaj 7 članov, ki čakajo na tečaje, da bi spet dosegli stodontno usposobljenost.

In kako so zadovoljni s tečaji, ki jih je organizirala Delavska univerza Cene Štupar? So dobili dovolj uporabnega znanja?

Načelnik štaba civilne zaščite inž. Stojan Filipič pravi: »Po tečajih smo ugotavljali, da so bili ob dobrih predavateljih tudi takšni, ki niso dovolj povedali. To je bila tudi ocena občine. Ko se je za izobraževanje zavzel oddelek za ljudsko obrambo, je bilo več praktičnega pouka in tudi udeleženci so bili bolj zadovoljni.«

»Stara hiba tovrstnih tečajev je bila prevelika omejenost na teorijo,« pravi Anton Cerkovnik. »Toda lani je bila pri izobraževanju prelomnica, saj so dali več poudarka teoriji in celo izločili nekatere slabe predavatelje.«

Poskrbeli so tudi za izobraževanje članov narodne zaščite, ki jih imajo 120.

Še bolj pomemben pa je njihov pristop pri kadrovanju, kjer niso ljudi razporejali kar na pamet, pač pa so se trudili, da bi vsakogar razporedili v tisto enoto, ki mu leži.

Na Vojkovi 58 je kar pisana družba: dva Emondova tozda in del njihovih skupnih služb, Promontov tozde Klima montaža in še enovita delovna organizacija Klima. Kljub temu pri organiziranju civilne zaščite in narodne zaščite ni problemov, saj so se odločili za enotno organiziranost, kar so potrdili s samoupravnim sporazumom in določili, da bo Klima nosilec nalog pri civilni, Emond pa pri narodni zaščiti.

Skupni štab civilne zaščite šteje 9 članov. Imajo 5 enot — Oddelek za zvezo (16 kurirjev), splošna enota (30 članov — 3 oddelki), gasilski vod (3 oddelki po 7 članov) in komandni vod za prvo medicinsko pomoč (2 oddelka po 2 ekipe — 28 članov), oddelek za RBK zaščito (3 ekipe — 16 članov).

Skupaj je v enotah civilne zaščite 121 članov, v narodni zaščiti pa 70.

Do leta 1980 je bilo v enotah bolj malo usposobljenih. Potem so sklenili z delavsko univerzo Cene Štupar pogodbo o organiziranju tečajev. Tako je do konca leta 1980 kar 92 odstotkov članov enot končalo tečaje in opravilo izpite.

Žal, pa ni ostalo pri tem, saj imajo veliko težav s fluktuacijo. V Klimatu so morali v letu dni zamenjati kar polovico svojih članov v enotah civilne zaščite. Odhajajo usposobljeni, nadomeščajo jih neusposobljeni. Imajo 32 kandidatov za tečaje, toda pri organizaciji so vezani na občino. Ker v letu 1981 ni bilo možnosti za tečaj, je odstotek usposobljenih padel na tri četrtine vseh članov. Še najbolj problematičen v tem oziru je oddelek za RBK zaščito, ki ima 2 ekipe, katerih člani še niso bili na tečaju.

Vaje in uspehi na tekmovanjih pa vendarle pričajo o dobri pripravljenosti enot civilne zaščite. Junija lani je enota prve pomoči na občinskem tekmovanju delila 2. mesto le 2,5 točke za prvovrščeno ekipo, gasilci pa so septembra dosegli na občinskem tekmovanju 5. mesto med 35 ekipami.

Narodna zaščita na Vojkovi šteje 70 mož. Vsi člani narodne zaščite so decembra 1980 končali tečaj, ki ga je vodil bežigraski izvršni svet v sodelovanju s Postajo milice Bežigrad.

Vsi tozdi in delovne skupnosti, ki domujejo na Titovi 37 imajo skupaj organizirano civilno zaščito in ljudsko obrambo. Zato tudi referentka za ljudsko obrambo Barbara Kocmur opravlja strokovne naloge za vse in ne le za delovno organizacijo

Z lanskega tekmovanja ekip prve pomoči za Bežigradom. Skupna ekipa prve pomoči z Vojkove si je delila 2. mesto s Promontovo ekipo.

Izip, kjer je zaposlena.

Štab civilne zaščite je torej skupen in šteje 6 članov. Na Titovi 37 so štiri enote: enota prve medicinske pomoči (6 članov), gasilski oddelek (9 članov), enota za zvezo (6 članov), tehnično-reševalna enota (6 članov).

Vse enote so popolne, pravi Barbara Kocmur, obvezniki pa so se za svoje naloge usposobili pri delavski univerzi Boris Kidrič in opravili izpite. Usposobljenost civilne zaščite so lani preverjali na dveh vajah — eni interni in drugi, ki je bila v okviru občine Bežigrad in Krajevne skupnosti Bežigrad — jug. Po tej zadnji vaji — 18. in 19. septembra so na občini štab civilne zaščite zelo pohvalili.

V primeru potrebe ima štab civilne zaščite na Titovi 37 pravico poklicati tudi obveznike z dislociranih enot na Ovčakovi, Levčevi in Aljaževi ulici — in obratno, saj so se dogovorili za medsebojno solidarnostno pomoč.

Organizirana je tudi enota narodne zaščite, ki ima 14 obveznikov. Deluje v sklopu civilne zaščite in je vključena v vseh njenih vajah.

Pri ljudski obrambi pa imajo problem, ker je bežigraski izvršni svet delovno organizacijo Izip določil kot organizacijo posebnega pomena v primeru vojne nevarnosti in vojne, ni pa povedal, na kakšen način naj bi se projektanti v takem primeru organizirali. Ko bo to razčiščeno, bodo lahko kompletirali

obrambni načrt.

O podružbljanju družbene samozaščite mnogo pišemo in še več govorimo, toda praksa je daleč od tega, kar bi radi, pravi referent za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v Emond Bojan Pinterič. »Ljudje so do raznih pojavov mnogo preveč brezbržni.«

»Na Vojkovi«, nadaljuje Pinterič, »imamo manjše tatvine. Zmanjkujeta material in orodje, zlasti takrat, ko pridejo na prakso novi učenci. Toda ne sklepajte iz tega, da so krivi učenci, saj je možno, da to izkoriščajo ljudje, ki so tu. Tozde Ten se je začel bolj samozaščitno obnašati, ko je dobil nove prostore. Prej pa se je dogajalo, da so ljudje od zunaj hodili pobirat baker. Ob tem bi se lahko zamislili vsi tisti delavci, ki hodijo skozi ograjo pit v menzo Cestnega podjetja. Če on strga ograjo, da gre lahko ven, potem je jasno, da lahko nekdo drug pride noter in kraje ali dela škodo — bodisi iz objestnosti ali iz koristljubja.«

Tudi v Promontu ne morejo biti zadovoljni z družbeno samozaščito. Drži, kar smo napisali na začetku, da so obrambne priprave zastavili na široko, drži, da so dobro usposobili enote, da je nasploh odnos do obrambnih nalog resen — toda ko naj bi samozaščitno razmišljanje postalo del vsakdanje prakse, se pojavijo luknje.

Toda našli so nekaj ukrepov, ki so tudi na tem področju neko-

liko izboljšali razmere. Ko so o tej problematiki v začetku lanskega leta razpravljali na delavskem svetu, so ugotovili, da moramo družbeno samozaščito čimprej priti na gradbišče, saj so tam glavni problemi. Zato so na seminarje povabili tudi nekatero vodilne monterje in druge delavce z gradbišč.

Dobro se je obneslo tudi, ko so vodje obrambnih priprav poročali o celotni problematiki obrambe in družbene samozaščite na zborih delavcev.

Komite za ljudsko obrambo je lani ustanovil delovno skupino, ki je dvakrat pregledala vse prostore in preverjala, kako je zavarovana dokumentacija. Seveda ni bilo vse, kakor bi moralo biti. Med prizadetimi je bilo nekaj hude krvi, toda večina se je le zamislila nad tem, da se valjajo po mizah razni načrti in drugi občutljivi dokumenti in priznali so, da bi bilo prav, če bi jih skrbneje varovali.

Naslednja akcija je bila, ko so kontrolirali delo vratske službe, preverjali pa so tudi izmene — ali se norme pravilno obračunavajo. Teh nekaj primerov kaže, kako je področje družbene samozaščite. V Promontu vključujejo v razne akcije na tem področju vse strokovne službe od kadrovske in finančne do tehnične. Najpomembnejše pa je seveda osvestiti delavce, da bodo čimprej odgovorno skrbeli za orodje in material, ki jim je zaupani.

LOJZE JAVORNIK

KAKO REŠUJEMO STANOVANJSKE PROBLEME • KAKO REŠUJEMO STANOVANJSKE PROBLEME • KAKO REŠUJEMO STANOVANJSKE

Montaža Maribor: Največ tri leta čakanja

V tozdu Montaža Maribor rešujejo stanovanjska vprašanja svojih delavcev na osnovi pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj delavcev, ki je bil sprejet na zboru delavcev 9. 12. 1978 in dopolnjen naslednje leto. Ta vprašanja pri njih rešuje odbor za družbeni standard in stanovanjske zadeve. TOZD objavi v svojem glasilu Vesti stanovanja in kredite. V Vesteh je priložen tudi formular za prijavo za dodelitev stanovanja ali stanovanjskega kredita. Prosilci stanovanj ali stanovanjskih kreditov vnesejo v formularje vse zahtevane podatke, ki so potrebni za razporeditev prosilcev na prednostno listo. Kadrovska socialna služba začne na osnovi oglasa v Vesteh takoj po novem letu zbirati prošnje za stanovanja in stanovanjske kredite. Po končanem roku za oddajo prošnje kadrovska socialna služba preveri nekatere nejasne podatke pri prosilcih in sestavi prednostno listo. Način prijave s formularji se je obnesel kot dober. Njihova slaba stran je bila le, da so bili nekoličan slabo razumljivi za delavce. Zato jih nameravajo letos poenostaviti.

Ko sta prednostna lista za dodelitev stanovanjskih kreditov za gradnjo, adaptacijo stanovanjskih hiš in stanovanj ter prednostna lista za prosilce stanovanj zaključeni po določenih kriterijih, začne z delom stanovanjski odbor. Le ta preveri obe prednostni listi, eventualno popravi, dopolni, če je potrebno ter prek računovodske službe ugotovi finančno stanje za dodelitev kreditov in na osnovi razpoložljivih stanovanj tudi možnosti za dodelitev stanovanj. Ko je vse to znano, odbore odbor prosilce s prednostne liste. Običajno izbere več prosilcev kot je na razpolago stanovanj oziroma kreditov. Vse odbrane prosilce obišče (po predhodnem obvestilu) tričlanska komisija, ki jo določi odbor. Komisijo sestavljajo član odbora, član ZK, član sindikata. Po obisku pri prosilcih sestavi komisija ustrezne zapisnike in točkovanja po predhodno dogovorjenih kriterijih. Tako dobljene točke se prištejejo k točkam, dobljenim na osnovi podatkov iz prošnje ter se tako sestavi nova dokončna prednostna lista. Le to sprejme delavski svet ter jo da v 15-dnevno javno obravnavo na oglasno desko. Po 15-dnevni javni razpravi se odbor ponovno sestane ter v kolikor ni pripomb, napravi predlog razdelitve razpoložljivih sredstev za kredite in razdelitev stanovanj in ga da delavskemu svetu v potrditev in v javno razpravo. Po preteku 30 dni postanejo vsi sklepi pravomočni.

Lani so v tozdu razdelili največ sredstev in sicer 8.000.000 dinarjev za nakup 6 stanovanj in 3.600.000 dinarjev za dodelitev kreditov za gradnjo, nakup stanovanj ali za adaptacijo stanovanjskih hiš. Za kredite je lani to prosilo 42 prosilcev. Dali pa so jih 38 prosilcem, od katerih sta 2 prosilca dobila kredit pod pogojem, da bosta stanovanje v določenem roku zapustila v nadaljnjo razpolago IMP.

Za stanovanja je prosilo 26 delavcev, ki pa je bilo dodeljeno le 6 prosilcem. Ostale prošnje bodo po enakem postopku ponovno obravnavali letos.

Pri eni in drugi kategoriji prosilcev so imeli prednost predvsem tisti

delavci, ki so zapuščali stanovanja last IMP ali pa prispevali lastni delež pri nakupu stanovanj in socialno šibki prosilci.

Krediti so znašali od 30.000 do 300.000 dinarjev s tem, da se je upoštevalo že prej dodeljene kredite in pa dejstvo, koliko je prosilec, ki je že dobil kdaj kredit, naredil s kreditom (to je ugotovila omenjena 3-članska komisija).

Po prednostnih listah in prošnjah sodeč imajo v tozdu zelo dobro rešena stanovanjska vprašanja delavcev. To pa je, kot so mi povedali, posledica ogromnih sredstev, ki jih leto za letom vlagajo v te namene (kar 2 plači v masi montaže). Iz prošnje se vidi, da ni delavca, ki bi bil zaposlen v tozdu več kot tri leta, pa ne bi dobil stanovanja. K takemu stanju pa ni pripomogel le tozde, ampak tudi delavci sami z marljivo štednjo svojih sredstev in z delavnostjo. Lani se je prvič zgodilo, da so trije prosilci, stanovanja, ki so jih že dobili, odklonili iz razloga, da je njihov delež sofinanciranja (odstotek od vrednosti stanovanja) prevelik. K temu je najbrže pripomogla trenutna situacija, v kateri se delavci nahajajo zaradi dviga življenjskih stroškov in pa tudi visoke cene stanovanj, ki znašajo v Mariboru že približno 25.000 dinarjev za kvadratni meter. Če pa se bo tendenca dviganja življenjskih stroškov nadaljevala, bo tozde prisiljen razmišljati o načinu plačevanja delavčeve lastne participacije. Pri tem je mišljeno, da bi se dalo delavcu za lastni delež kredit, ali pa, da bi plačeval participacijo po obrokih.

Klima Celje: letos lahko pišejo le spiske želja

Oba tozda celjske Klime in njena delovna skupnost rešujejo stanovanjska vprašanja svojih delavcev na osnovi pravilnikov o zadovoljevanju stanovanjskih potreb, ki so jih sprejeli na referendumih leta 1979. V delovni organizaciji Klima pripravljajo samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, ki je bil sprejet na referendumu v lanskem decembru. V tozdi in delovni skupnosti Klime bodo v skladu s tem aktom sprejeli pravilnike, usklajene s stanovanjskim zakonom.

Stanovanjska vprašanja rešuje na ravni delovne organizacije skupna stanovanjska komisija, ki pripravlja predloge stanovanjske politike, finančni plan reševanja stanovanjske problematike, predlog stanovanjske liste ter predloge za dodelitev stanovanj in stanovanjskih posojil. O predlogih pa sklepajo Klimini tozdi in delovna skupnost na svojih delavskih svetih.

Predlanskim so delovna skupnost DO in oba tozda izločili iz sklada skupne porabe za stanovanjske namene 4.900.000 dinarjev. K tej vsoti so primaknili še del stanovanjskih sredstev od stanovanjskega prispevka (ta se je tedaj stekal še iz osebnega dohodka) in to v višini 1.500.000 dinarjev. Iz teh sredstev so 59 delavcem dodelili stanovanjske kredite v skupnem znesku 2.500.000 dinarjev. Stanovanja pa so dali 6 delavcem.

Od 64 prosilcev za stanovanja posojila, pet prosilcev ni izpolnjevalo pogojev za pridobitev posojila. Za stanovanja je v letu 1980 prosilo 61 delavcev in jih je le 6 dobilo stanovanje, ker jih več ni bilo mo-

goče dobiti in tudi sredstev ni bilo na voljo za več stanovanj.

Lani so po zaključnem računu delovna skupnost DO in oba tozda izločili iz sklada skupne porabe 5.000.000 dinarjev. Sredstva od stanovanjskega prispevka iz dohodka pa so znašala približno 3.500.000 dinarjev.

Prosilcev za stanovanjske kredite je bilo 10, za dodelitev stanovanj pa je vložilo prošnjo 51 delavcev. Stanovanjsko posojilo so dodelili 92 delavcem, medtem ko bo dobilo stanovanja 7 delavcev (4 nova stanovanja in 3 starejša stanovanja). Čakalna doba za stanovanje je okoli 4 leta. Prizadevajo si, da bi čakalno dobo skrajšali, kar pa dvomijo, da bi v tem kmalu uspeli.

Stanovanjska politika Klime bo tudi v prihodnje temeljila na združevanju finančnih sredstev za izgradnjo stanovanj. Pri reševanju stanovanjskih vprašanj bodo v skladu z družbenim dogovorom in z možnostmi iskali take oblike reševanja stanovanjskih vprašanj, ki bodo dale v določenem letu najboljše rezultate.

Za letos lahko napišejo le spiske želja, kajti še ne vedo, s kolikšnimi sredstvi bodo lahko razpolagali, prav tako tudi ne vedo, koliko stanovanj bo v Celju zgrajenih in nazadnje tudi ne, kako se bodo letos oblikovale cene stanovanj.

Za naprej pa, pravijo v Klimi, pričakujejo na področju stanovanjske gradnje stagnacijo.

Cene stanovanj v Celju so trenutno okoli 20.000 do 25.000 dinarjev za kvadratni meter. Vse, kar bo zgrajeno v prihodnje bo najbrže dražje. Stanovanjskih potreb je v Celju več kot ponudb!

ISO: Radi bi kupovali najemniška stanovanja

V tozdu ISO Slovenske Konjice so v skladu z veljavnimi samoupravnimi akti za reševanje stanovanjskih vprašanj imeli lani na razpolago za stanovanjske namene 1.600.000 dinarjev. Od tega so porabili za dodeljevanje kreditov za individualno gradnjo 1.200.000 dinarjev, 400.000 dinarjev pa so namenili za pokrivanje obveznosti iz najetih kreditov v letu 1980, ko so kupili 3 stanovanja (2 dvosobni stanovanja, 1 garsonjero).

Lansko leto je za kredite prosilo 25 delavcev. Odobrili so jih 20 prosilcem, ki so izpolnjevali kreditne pogoje. Za stanovanja pa so prosili 3 delavci. Komisija njihovim prošnjam ni ugodila, ker za nakup stanovanj ni bilo denarja. Prošnje teh prosilcev bodo reševali letos. Kredite so delavcem dodelili predvsem za nadaljevanje gradnje oziroma za dokončanje že začete gradnje.

Višina kredita posameznega prosilca je glede na razpoložljiva sredstva, na prosilčevu finančno stanje in glede na njegov stanovanjski problem znašala od 40.000 do 80.000 dinarjev.

Če bi hoteli v tozdu ustreči vsem prosilcem, bi potrebovali najmanj 2.800.000 dinarjev.

Za v prihodnje se v tozdu zavzemajo, da bi za potrebe svojih delavcev kupovali družbeno najemniška stanovanja, kar bo seveda odvisno od tozdojih finančnih zmogljivosti.

MARIJA PRIMC

Iz dela Izobraževalnega centra IMP

Usposobili so delavce, ki bodo organizirali proizvodno delo učencev

Izobraževalni center IMP je v sodelovanju z Zavodom za tehnično izobraževanje Ljubljana organiziral dva seminarja za delavce, ki bodo izvajali proizvodno delo učencev v usmerjenem izobraževanju.

Prvega za delavce TOZD EM, OV, KP, KM, SKIP in EDO KLIMAT v decembru 1981 in drugega za delavce TOZD TRATA, ITAK in DO EMOND januarja 1982. Na obeh seminarjih smo usposobili čez 50 delavcev IMP, ki bodo lahko izvajali proizvodno delo, oziroma delovno prakso v skladu z zakonom o usmerjenem izobraževanju. Vsi ti delavci poleg uspešno opravljenega seminarja s preizkusom znanja izpolnjujejo tudi druge pogoje, vključno z ustreznim strokovno izobrazbo ter poklicno in družbeno aktivnostjo. Tako bodo lahko uveljavljali pri mladini humane medsebojne odnose in socialistično samoupravljanje, kar je predvideno v zahtevah usmerjenega izobraževanja.

Na teh seminarjih so delavci dobili ustrezna dodatna znanja, ki so potrebna za delo z mladimi pri izvajanju proizvodnega dela in delovne prakse v usmerjenem izobraževanju. Da bo jasno, naj povemo, da gre v tem primeru le za dodatno usposobitev delavcev, ki že strokovno delajo na svojih delovnih področjih. Poklicno pa se ne ukvarjajo izključno z inštruktažo. Za poklicne inštruktorje, oziroma mentorje so postavljeni drugi pogoji in zahteve.

Program, ki je enoten za vso Slovenijo, je pripravila Gospodarska zbornica Slovenije in Zavod za tehnično izobraževanje, Ljubljana. Prav tako gradivo, ki so ga prejeli udeleženci obeh seminarjev. Tematska področja so naslednja:

1. Temeljne značilnosti usmerjenega izobraževanja.
2. Psihološki vidiki dela z učenci.
3. Načrtovanje in izvajanje učnega procesa.
4. Metodika proizvodnega dela.

Ad 1) Prvo tematsko področje je nudilo udeležencem seminarjev informacije o tem, kako je z vzgojo in izobraževanjem v novih druž-

benoekonomskih odnosih z uveljavljanjem zakona o usmerjenem izobraževanju, ki ga je sprejela Skupščina SR Slovenije aprila 1980. Uresničevati pa smo začeli z novimi vzgojnoizobraževalnimi programi s šolskim letom 1981—82. Prikazani so bili tudi cilji in naloge preobrazbe vzgoje in izobraževanja s poudarkom na pomenu proizvodnega dela in delovne prakse. Pri tem tematskem področju (in ostalih) smo govorili o pomembnosti in vlogi delavcev, ki bodo izvajali proizvodno delo pod novimi pogoji. Udeleženci smo informirali tudi o vzgojnoizobraževalnih programih in usmeritvah.

Ad 2)

Pri tej temi smo nekoliko obsežneje govorili o spoznavanju mladostnikove osebnosti; o osnovnih karakteristikah osebnosti, razvoju osebnosti, sposobnostih in delovni učinkovitosti, znanju, motivaciji, itd. Nadalje o osvajanju in učenju delovnih spretnosti; razvoju delovnih spretnosti, pogojih in principih uspešnih vaj, motivaciji in spretnosti. Skratka, predstavili smo psihološke dejavnike, ki vplivajo na delo in učenje mladostnika, ter zakonitosti vedenja v delovni situaciji.

Ad 3)

S tem tematskim področjem smo udeležencem posredovali poznavanje in razumevanje zakonitosti pouka v pogojih vključevanja učencev v proizvodno delo in delovno prakso. Zlasti o pridobivanju znanja, spretnosti, delovnih navad, razvijanju sposobnosti za uporabo pridobljenega znanja, oblikovanju pravičnega odnosa do dela, delovne skupine, družbenega premoženja, zavestne discipline, kulture dela in kritičnosti. Beseda je tekla o pripravi in izvedbi učne enote z oblikami, metodami, didaktičnimi načeli in sestavinami učne enote. Končno smo pri tej temi govorili tudi o odnosu med učencem in učiteljem (inštruktorjem).

Ad 4)

To področje je bilo na seminarju najbolj temeljito obdelano, saj smo želeli, da bi udeleženci spoznali metode in elemente učnega, oz. delovnega procesa. Udeleženci naj bi uporabili zakonitosti, pravila in principe pri pripravi in izvedbi proizvodnega dela in delovne prakse učencev. Tako so bili posredovani činitelji, ki vplivajo na učne metode pri proizvodnem delu ali delovni praksi. Stopnje poučevanja dela od priprave do uporabe učil, orodij in strojev. Pomen varnostne vzgoje in organizacija praktičnega poučevanja; na delovišču, v delavnici, vsklajevanje proizvodnega in učnega programa, itd. Poudarjen je bil tudi pomen spremljanja in ocenjevanja proizvodnega dela in delovne prakse z merjenjem rezultatov praktičnega dela. V zadnjem delu te teme pa so udeleženci sami pripravili učne enote in nastope, čemur je sledila analiza teh nastopov.

Izčrpali smo vsa tematska področja, ki so predvidena v programu. Predavanja so bila nazorna, življenjska, s praktičnimi primeri in analizami. Udeleženci so bili v diskusijah zelo aktivni, kar kaže, da so snov spremljali z zanimanjem.

Ob koncu seminarja so udeleženci predložili konkretno izdelano učno enoto, ki so jo v razgovoru s predavateljskimi zagovarjali. S tem so tudi dobili potrdilo o usposobljenosti za izvajanje proizvodnega dela, oz. delovne prakse.

Anketa, ki jo je po seminarju izpolnil vsak udeleženec, pa je opozorila na nekatere pomanjkljivosti. Tako je veliko udeležencev menilo, da so jih v DO, oziroma TOZD, slabo in prepozno informirali o seminarju. Nekateri so tik pred seminarjem izvedeli, da so predvideni za

Obraz iz kolektiva

Navija le še za Hajduk

V IMP oddelku SEOP približno eno leto združuje delo Jordanec Mohamed Attary, ki opravlja delo samostojnega sistemskega analitičarja.

To je njegova prva zaposlitev za nedoločen čas v Sloveniji. Iz Jordanije je prišel v Slovenijo pred devetimi leti po končani gimnazijski maturi, da bi tu nadaljeval visokošolski študij. Takole mi je pripovedoval: »Za prihod v Slovenijo sem se odločil zato, ker je tu študiral že moj brat, ki se je pred mojim odhodom iz Jordanije vrnil domov. V Sloveniji sem se dokaj hitro aklimatiziral, saj bivalnih problemov nisem imel, ker sem sprva stanoval pri bratovi tašči v Kamniku.

Kasneje sem se preselil v Ljubljano, kjer sem stanoval v podnajemniški sobi. S slovenščino sem imel nekaj časa težave. Učil sem se je na enoletnem tečaju, ki ga je organizirala za tuje študente univerza v Ljubljani. Uspešno opravljen tečaj je bil namreč pogoj za vpis tujega študenta na Visoko šolo za organizacijo dela v Kranju, kamor sem se želel vpisati. Po dobri opravljenem tečaju sem se vpisal na omenjeno šolo na smer računalništvo.

Tečaj mi je dal osnovo za nadaljnje jezikovno izpopolnjevanje. Sprva mi je šibko z znanje slovenščine delalo težave na predavanjih posebno v prvem letniku kranjske šole za organizacijo dela, saj od teh predavanj skoraj ničesar nisem odnesel, ker nisem razumel snovi, v kateri je bilo vrsto strokovnih izrazov, ki so mi bili tuji. Da sem se potem vseeno uspešno pripravil na izpite, sem si pomagal z dobrimi zapiski študijskih kolegov, pa tudi kolegi so mi veliko pomagali pri študiju, pomagal pa sem si še s študijem iz knjig. Tako sem prebrodil prve študijske težave, ki so izvirale iz nepoznavanja jezika. Kasneje

izvajanje proizvodnega dela v usmerjenem izobraževanju. Nadalje nekaterih delavcev, ki bodo izvajali proizvodno delo, ni potrdil delavski svet, čeprav bi jih moral (ali pa jih je, vendar njim to ni bilo sporočeno).

Naslednja pomembnejša pomanjkljivost, ki so jo udeleženci navedli v anketi in o njej diskutirali med seminarjem, je nagrajevanje delavcev, ki bodo izvajali proizvodno delo. Seveda bi bilo bolje, da bi se o tem z njimi pogovorili že pred seminarjem. Motivacija za seminar in za izvajanje proizvodnega dela bi bila tako boljše. Morda bi bilo smiselno, da bi to vprašanje rešili na ravni celotnega IMP. Naj za ilustracijo navedem, kako bodo to vprašanje rešile nekatere druge TOZD. V železarni Jesenice (podobno tudi v Verigi Lesce), bo vsak delavec, ki bo izvajal proizvodno delo, dobil na učenca 400 din ter za vsakega nadaljnega še 100 din, vendar ne več, kot 800 din. V TAM približno 250 din na učenca, ki ga bo poučeval, v ISKRI 40 din na uro poučevanja, slično tudi v SAVI Kranj. V podobnih okvirih bi lahko tudi v IMP rešili to vprašanje (v nekaterih TOZD IMP so to že rešili). V diskusije o nagrajevanju pa je smiselno vključiti tudi delavce, ki bodo izvajali proizvodno delo.

Naposled predlagamo, da kadrovske ali izobraževalni delavci v TOZD glede organizacije in izvedbe proizvodnega dela in delovne prakse učencev čim bolj sodelujejo z delavci, ki so s seminarjem usposobljeni za izvajanje tega dela. Rezultati bodo tako boljše in morda bi se od teh delavcev lahko tudi česa naučili, ker so seznanjeni z vsebino in metodami proizvodnega dela in delovne prakse.

EMIL SMREKAR

Prispevek k razmišljanju o poslovnih in organizacijskih dopolnitvah v sozdu

Kako doseči enoten nastop?

Ta sestavek ima namen prispevati k naporom za doseganje bolj-ših ekonomskih rezultatov IMP, ki nikakor niso majhni, pa vendar često z njimi nismo zadovoljni.

V vsakem primeru organizacije združenega dela pa tudi v IMP nastopajo problemi tehnične, človeške, ekonomske in socialno politične narave, ki se med seboj prepletajo in s tem odvisni in spremenljivi. Vse te probleme je glede na postavljene cilje potrebno celovito obvladati. Za obvladovanje takega organizacijskega problema je potrebno razpolagati z znanjem enake strukture in obsega. Za koordinacijo naštetih znanj pa bi morali razpolagati z več organizatornega znanja (več strokovnjakov za organizacijska vprašanja). Vprašajmo se, koliko ima IMP, SOZD z 8000 delavcev organizatorjev dela— specialistov. Ugotovili bomo, da se s problemi organizacije dela večinoma ukvarjajo poslovodne in vodstvene strukture poleg svojega rednega dela. S problemom organizacije v IMP se nikdar nismo dovolj intenzivno strokovno ukvarjali, predvsem pa ne trajno, ker nismo imeli dovolj organizatornega znanja.

Cilji, ki si jih moramo zastaviti, morajo biti podjetnejši, višji:

- Izboljšati celovito produktivnost in s tem učinkovitost celotnega sistema IMP na bazi bolj usklajenega in racionalnega delovanja vseh poslovnih funkcij.

- Poglobliti samoupravne odnose z jasnejšo opredelitvijo vloge posameznih TOZD in DO in opredelitvijo dohodkovnih odnosov med njimi.

- Postaviti tako organizacijo, ki se bo lahko razvijala kot organizem in ne bomo le občasno govorili o neki novi organiziranosti. Na tem mestu se ne moremo spuščati v podobno analizo dosežanj organiziranosti IMP, čeprav bi bila taka analiza predpogoj za kakršnokoli uspešno delo na področju organizacije.

Če pa vendarle bežno pregledamo naše tozde in njihovo dejavnost, pridemo do osnovnih spoznanj:

1. Nekateri tozdi se ukvarjajo samo z investicijsko dejavnostjo — delajo le na področju investicijske dejavnosti (OV, EM, KM, MK itd.).

2. Drugi se ukvarjajo s serijsko proizvodnjo na zalogo ali po naročilu (LSL, LIVAR, TRAA, ITAK itd.).

3. Nekateri tozdi pa se ukvarjajo deloma z eno in drugo vrsto dejavnosti (MM, Alckrom, ipd.). Podobno so organizirane tudi DO.

Tehnološke značilnosti investicijske dejavnosti se tako močno razlikujejo od tistih, pri serijski ali individualni proizvodnji, da je nujno potreben poseben model organiziranosti — za eno ali drugo dejavnost.

Investicijska dejavnost je vedno individualna, namenjena povsem določenemu objektu. Za tehnološki proces investicijske dejavnosti so značilne tele zelo grobo razdelane faze:

1. Prodaja — (ponudba na osnovi projektov in dokumentacije) — izvedba (montaža).

2. Prodaja — (ponudba za projektiranje na osnovi projektne naloge) in izvedbo — izvedba (projektiranje, montaža).

3. Prodaja zasnovane tehnološkega procesa, projektiranja in izvedbe — izvedba (snovanje, projektiranje, montaža).

Omenjene faze tehnološkega procesa investicijske dejavnosti prav gotovo nastopajo pri vsakem projektu.

Če za primer vzamemo »zelo« kompleksen projekt, nastopajo pri izvedbi naslednje faze:

- snovanje tehnološkega procesa

- projektiranje

- montaža z dejavnostjo elektro, klima, vodovodne in energetske stroke (ogrevanje).

Na projektu vse faze združujemo, nekatere istočasno, nekatere po časovnem zaporedju, ki ga zahteva plan gradnje objekta.

Koordinacija in izvajanje del bi bila razmeroma enostavna, če bi bil izvajalec ena DO ali TOZD. Uveljavljanje poslovanja po načelu skupnega prihodka bi bilo razmeroma enostavno.

Lahko pa imamo primer, da dela posamezne dejavnosti izvaja poseben TOZD, torej 5 TOZD najmanj po 4 ali 3, ki so lahko iz treh DO. To pa pomeni tudi tri različne sisteme kalkulacij, ki so močna ovira uveljavljanju poslovanja po načelu skupnega prihodka.

Tehnološke značilnosti investicijske dejavnosti torej pogojujejo enotno organiziranost vseh TOZD, ki se izključno s to dejavnostjo ukvarjajo (očičene proizvodne dejavnosti) npr.: v eno delovno organizacijo. Na ta način bi dosegli tudi drugi cilj, ki je poudarjen v novembrskem članku, to je enoten in celovit nastop na področju investicijske dejavnosti IMP. Proizvodi proizvodnih TOZD se pri taki ponudbi primarno upoštevajo.

DO investicijske dejavnosti bi združevala: vse tozde za izvedbo na tem področju in DS. DS organiziramo v dva dela:

1. DS-inženiring, prodaja, razvoj

2. DS-kadrovske-spolšna služba, PAOS, FRS

DS-1 (inženiring, prodaja, razvoj) izvaja: inženiring, prodajno dejavnost v celoti in koordinacijo izvedbe in ima izpostave za dejavnost prodaje v SFRJ v vsakem tozdu. V DS-1 Inženiring je vključena tudi projektivna dejavnost, vendar le za izdelavo PGD projektov in pomoč pri prodaji: (Projekt PZI izvaja TOZD — izvedba). Razvoj zaokrožuje le investicijsko dejavnost in bi lahko bil tudi usmerjalni, kakor tudi aplikativni;

DS-2 (KSS, PAOS, FRS) zagotavlja enotno vodenje naštetih služb, zagotavlja strokovnost dela enotnost metod dela. Posamezni deli teh služb so razmeščeni po TOZD, kar omogoča boljše komuniciranje in pretok informacij na samem izvoru.

Za TOZD — izvedbe se tehnološki proces prične z izdelavo PZI v kolikor že niso izdelani (projekti izven IMP).

Praksa je pokazala (Klima montaža in Klima proizvodnja), pa tudi člankar v novembrski številki je ugotovil podobno na področju inženiringa, da je prevelika razlika tehnoloških značilnosti povzročila v prvem primeru reorganizacije TOZD (izločitev montažne TOZD), v drugem primeru pa predlog o ustanovitvi TOZD — blagovni promet.

Predlagana organizacijska oblika ne bi zrahljala povezanosti TOZD in DO v IMP, saj obstaja mnogo interesov finančne in socialne narave, ki nas kljub različnim dejavnostim lahko trdno povezujejo v SOZD.

DO investicijske dejavnosti pa bi tako dobile vse značilnosti, kakršne si že dolgo želimo: enotno razvojno usmerjenost in pa enovito in celotno ponudbo.

JANEZ JERNEJC

Opomba uredništva: Ta članek objavljamo kot razmišljanje o možnih organizacijskih spremembah v našem sozdu, ki bi lahko prispevale k boljši organiziranosti dela in boljšim poslovnim rezultatom. Vabimo še druge bralce, ki razmišljajo o teh in podobnih problemih, naj opišejo svoja razmišljanja in predloge.

Mleko je zdravo

Ampak ne, da ga mečeš tovarišu v glavo

Ker je dognano, da ima mleko preventivno vrednost na škodljivih delovnih mestih, ga prejemajo tudi mnogi delavci v prostorih, kjer sta prah, plin, barvila in še drugi za zdravje škodljivi vplivi. Zato sindikat z predlogi v delavčev korist dosega v podjetjih razumevanje kljub visoki postavki stroškov za te namene.

Tako smo imeli tudi v tozdu Trata vrsto let mnogo upravičencev za mleko, toda prejimali so ga včasih neredno, v zadnjem času pa je bila oskrba z mlekom kar poldruhi mesec ustavljena. Na vprašanje, zakaj, so bila pojasnila, da ima mleko celo nasproten učinek, da je škodljiv na primer za varilce. Njim so prišli še ostale z drugih delovnih mest in nastal je mlečni post.

Komisija za varstvo pri delu je vzela zadevo v roke, mero-dajni pa so ji razlagali, kaj se je z mlekom vse počelo. Z zaviti mleka so se obmetavali, nekateri so mleko nosili domov kar v ducatih, celo tisti, ki do njega sploh niso bili upravičeni. Stroški so bili visoki, nekateri delavci pa so ravnali z mlekom tako neodgovorno, da so ga kar odpisali vse do sredine januarja, ko so začeli spet de-

liti-le nekaj dni pastelizirano mleko, ki pa se mora pred uporabo še kuhati isti dan, kar so ponekod v tovarni tudi počeli. Vendar ta način zaradi dela ne more biti upravičljiv.

Zdaj delijo alpsko mleko, ki ustreza in upajmo, da se ne bo treba bati tistim, ki so upravičeni do njega, da bi ga jim spet ukini, ker smo že toliko razvit kolektiv, da lahko določi upravičence za mleko, ki so ga celo poskušali nadomestiti s čajem ali kavo, kar bi kuhali in delili med delom. To so nekoč že poskusili, vendar se ni obneslo, ker so se ljudje ob skodelici zaklepetali, kar ni bilo v korist delu.

Primer mleka je lahko dokaz kaj se lahko zgodi, če se dovolj nered. Nazadnje so pridati tudi tisti, ki sploh niso nič krivi, a so morali nositi posledice zaradi onih, ki so se vrtili med upravičence in tistih, ki so z mlekom ravnali drugače, kot bi morali. Zato bo prav, da se z delitvijo mleka napravi red. Za to pa so poklicani tudi delovodje, ki najbolj poznajo delavce, njih potrebe in odnos do stvari.

FRAN VODNIK

Z doma narejenim kajakom po lepi modri Donavi

Nerodno je, če te ponoči na tujem nadlegujejo krave ali pijanci

Letos poleti sta dva mlada Ljubljancana — Janez Jaklič, delavec v TOZD-u DVGALO in Bojan Grmovšek, absolvent EF in študent ELEKTROMONTAŽA napravila zares nevsakdanji podvig. Že zgodaj spomladi sta si zadala cilj, preveslati Donavo, drugo najdaljšo reko v Evropi.

Na izviru Donave sta startala 22. julija lani, zadnji zavesljaji na njenem izlivu pa so »padli« 27. avgusta. Donava s svojimi pritoki je prav gotovo ena najlepših rek na svetu. Že v 7. stoletju p. n. št. so po njej pluli Grki, v času rimskega imperija pa je predstavljala mejno reko. Leta 1856 je bila proglašena za mednarodno reko, po pariški pogodbi iz leta 1856 pa sta plovbo po njej nadzirali mednarodni komisiji v Bratislavi in Galaczu. Od leta 1948 upravljajo promet po reki podonavske države, plovba po njej pa je svobodna. Donava nastane s sotočjem

Brege in Brigach pri kraju Donaueschingen (ZRN) in preveslati njenih 2850 kilometrov zares niso mačje solze.

Na predvečer praznika — 22. julija lani smo naložili čoln na prijateljev avto in odisejada se je pričela. Po dvanajstih urah nepretrgane vožnje smo prispeli v Donaueschingen, majhno, a nadvse prikupno urejeno mesto. Bili smo kar malce razočarani, saj smo uzrli potok, še skromnejši od Iške. Kaj klavrn začetek mogočne Donave. Bojan in Janez sta vsa nestrpna odvezala čoln, nekajkrat pozirala pred fotografskim aparatom, se kar se

da udobno namestila v čoln in že sta veslala svojemu cilju naproti. Srce vztrepetalo v svoji majhnosti, v strahu pred doživetjem, ki naj bi se izpolnilo v mesecu in pol.

Najbolje bo, da sedaj po vseh teh skopih podatkih sama spregovorita o svoji avanturi.

Za začetek mi najprej povejta nekaj besed o čolnu ter o motivaciji, ki vaju je »vlekla« na takšno naporno pot.

Janez: Čoln je bil moj lastni izdelek, narejen po prilagojenih načrtih eskimskega kajaka-dvoseda. To ni bil kakšen poseben lepoteč, pač pa moje prvo srečanje s steklo-plastiko (»fiberglass«). Svojo nalogo je odlično opravil, saj so mu tudi močnejši udarci ob skalo le težko prišli do živga. O udobnosti pa rajne ne bi govoril. »Fortuna« — tako je

bilo čolnu ime, je bil posrečen kompromis med športnim in potovalnim kajakom. Motiv? Vprašanje, ki me vedno znova spravlja v zadrego! Na vprašanje »Zakaj ste se mučili in šli na Mount Everest, je nek alpinist odgovoril: »Preprosto zato, ker obstoja ta gora, ker je tukaj!«. Tudi Donava je tukaj in se kar sama ponuja, da jo človek občuti.

Ali je bil to vajin prvi podvig?

»Podvige, bolj rečeno potovanja sva z Bojanom začela in v večini primerov opravila skupaj. Vodno gladino sva začela »orati« leta 1975 še kot dijaka Elektrotehnične šole. Najprej sva se podala na morje ter veslala ob istrski obali od Ankarana do Brionov, leto kasneje pa sva svoje »morske« izkušnje prenesla na naše reke. Tako sva si pokorila Savo od Tacna pa vse do Beograda, za nama pa so ostali tudi kilometri Krke. Kot večina začetnikov sva tudi midva začela na Iški in Ljubljani. Nato je sledil premor zaradi vojaške obveznosti ter leta 1979 moje prvo srečanje z Donavo. Začetek je bil popolnoma enak, moje takratno potovanje pa se je končalo v Beogradu. Donava me je strla. Torej je bil to nekakšen »revanš«, dolg, ki sem ga moral poravnati.«

Kaj vama je najbolj ostalo v spominu? Spreminjajoča se pokrajina, lepa mesta ali morda ljudje, s katerimi sta navezala stike?

Najlepše doživetje je čutili reko in njeno spreminjanje od izvira do izliva

»Prav gotovo je najlepše doživetje čutili reko, čutili njeno spreminjanje od rojstva pa do njenega izliva — stapljanja z morjem. Donava — veličastna, uporna ujetnica gričev in sotesk, tako v Nemčiji, Avstriji, Češki ter seveda Džerdap še posebno v predelu imenovanem Kotel — to je zares nepozabno. Med številnimi mesti pa je prav gotovo v ospredju Budimpešta. Pogled z reke na njene čudovite palače impresionira še tako površnega opazovalca.«

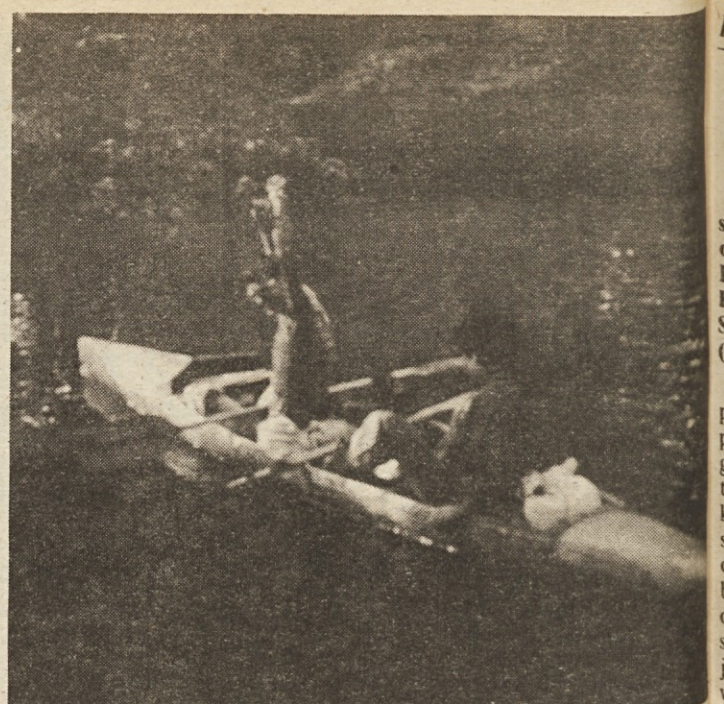
Ali so vaju na poti pestile kakšne bolezni? Kako sta kondicijsko vzdržala?

»Kljub dežju in mrazu v zgorjem delu reke, saj sva dobesedno sledila poplavnemu valu, ki je strašil po Avstriji in Češki, nisva zbolela. Bolečine v ramenih in rokah, križu ter mučno sedenje, pa so običajni pojavi na takem maratonskem veslanju. Le Bojan je imel pred Beogradom težave z zapetjem desne roke. Bolečine so se stopnjevale in do glavnega mesta si je za silo pomagal z elastičnim povojem. Nato pa so ga odredile študijske obveznosti v Ljubljani. Tako sem sam preveslal preostalih 1170 km do Črnega morja. V Romuniji so se me polotile lažje prebavne motnje, ki sem se jih znebil šele doma. Zelodec se je pač upr stalnemu režimu suhe hrane.«

Obratno sorazmerje med založenostjo trgovin in gostoljubnostjo ljudi

Kaj pa doživetja? Prav gotovo jih ni bilo malo?

»Vsekakor je največje doživetje, doživeti reko, njeno rojstvo, spreminjanje in smrt. Prihod najin deklek v Beograd in brzskrben dan, ki sta nama ga dali, dan ki te osveži za novih 1.170 km, je tudi nekaj, kar se zlepa ne pozabi. Potem je tu dlakcepostvo bolgarskih carinikov, ki te po črki zakona prisilijo, da prestaviš svoj šotor sredi noči za 5 m in že si nesumljiv in nenevarjen za obmejno cono. Odrptost in radodarnost Romunov pa gane otrdelo srce. Pomagali so mi na moji poti ter mi podarili buče, ribe in alkoholno pijačo. Tudi na vlak proti domu sem bil stalno deležen njihovih malic. Moj »klavrn« izgled jih je ganil do sra. Nov in zanimiv je bil dan na madžarski ladji, ki sva ga z Bojanom preživela v madžarskih vodah. Spomini, ob katerih te rahlo stisne pri srcu, pa so prav gotovo nočni preplahi, ki so jih povzročale miške, krave, prašiči, pa tudi močno okajeni Bolgari. Če se popolnoma sam znajdeš v takšnih situacijah, ti prav gotovo ni toplo pri srcu.«

Start v Donaueschingenu.

Zanimiva je tudi primerjava med državami, tako po spreminjajoči se pokrajini, kot tudi po gostoljubnosti ljudi, na katere sta naletela. Kako ste se sporazumevali?

»Dobil sem občutek, da zaprtost države raste, kolikor bolj se reka bliža Črnemu morju, naspotno pa se večja gostoljubnost domačinov, predvsem tistih iz najrevnejših slojev. Obenem se zmanjšuje preskrbljenost trgovin, saj sem v Romuniji teden dni jedel le kruh in marmelado. Južnega sadja sploh ne pozna, večkrat pa primanjkuje tudi najosnovnejših živil, kot so sir, mleko, maslo. Nekakšen svetel preblisk na poti proti Vzhodu je edino Jugoslavija. Primerjava med Nemčijo in npr. Romunijo pa pravzaprav sploh ni mogoča.

Glede sporazumevanja je bilo najtežje na Madžarskem in v Romuniji. Če se v bližini ni našel človek, ki bi znal vsaj kanček nemščine, angleščine ali pa nekaj slovenskega jezika, sva si v sili pomagala tudi s koščkom papirja in svinčnikom. V Nemčiji in Avstriji pa sva shajala z mojo več kot skromno nemščino. Slovanski narodi pa se med seboj za prvo silo že razumemo.«

Zanima me tudi, kako izgleda obmejna carina na reki?

»Mejni bloki na vodi so lahko zelo različni, od navadne stavbe na bregu, hišice na splavu, pa do stražarskih stolpov, zičnatih ograd ter do zob oboroženih vojakov. Prehod iz Nemčije v Avstrijo je bil najbolj preprost. Na eni strani reke nemški blok, na drugem bregu točno nasproti pa avstrijska carinarnica. Niže spodaj pa je bilo to povezano z graničarskimi čolni, številnimi kontrolami na reki ter stražarskimi stolpi na bregu. Malce grozljivo na prvi pogled, toda z veljavnim potnim listom nima človek nobenih težav. Najbolj me je stiskalo pri srcu, ko me je reka nesla mimo stražarskih stolpov z naperjenimi brzostrelkami. Resnično zoprni občutek! K sreči se je vse dobro izteklo.«

Donava je na začetku manjša od Iške

Kako se spreminja reka? Kakšna je delta?

»Donava začne svojo pot zelo skromno — kot potok, še manjši od Iške. Bogata je z vodnim rastlinjem, ki ponekod prerašča celo reko. Potem, ko potok res postane rečica, sledi grobo preseñčenje. Donava nekaj kilometrov pred krajem Möhringen ponikne in se potem znova mukoma rojeva desetine kilometrov niže. Škrtanje kamnov in brodenje po mrzli vodi je glavna značilnost tega dela. Reka tu ni zahtevna, je pa polna rib in vodnih ptic, od divjih rac pa vse do prekrasnih labodov. Donava postane zares velika šele pri Ulmu. K temu ji izdatno pripomore reka Uler, ki vanjo dobesedno pridrvi. Nato sledi mirno obdobje veletoka, mirno zaradi prometa, ki se praktično začne šele pri Regensburgu. Malo pred tem je tudi prva čudovita soteska s samostani.

Po Avstriji teče Donava med griči in daje videz neizmerno dolgega planinskega jezera. Samotne kmetije in redki vikendi pa ta občutek še okrepijo. Splošna značilnost Nemčije in Avstrije so številne elektrarne. Rečni tok se spreminja od zelo

hitrega pa do prav počasnega, vse zaradi številnih jezov. Rešnici na ljubo pa je treba priznati, da je za prehode športnih čolnarjev izvrstno poskrbljeno. Sam tok reke je nemiren, poln vrtnecov. Ko pred Dunajem jeklene spono, jezovi na reki izginejo, se Donava ponovno izdivja. Najina plovba je bila tu najhitrejša. Kakšnih 100 km za Bratislavo dobi reka nižinske značilnosti. Tok se umiri, bregovi so nizki in tako je Donava vse do Črnega morja — z eno samo izjemo Džerdapom. Čudovito grozljiva soteska — enkratno doživetje.

Gusarjev ni bilo...

Delta Donave predstavlja tri ogromne rokave, daleč drug od drugega. Iskal sem srednji, najbolj prometni rokav, saj so me večkrat opozorili, da lahko naletem celo na gusarje. Ta rokav se konča z mestecem Sulina. Reka je tu spodaj večja in večja, vendar je to širjenje počasno, neopazno, tako, da se človek najprej postopoma privaja. Pogled na nabita pristanišča kot sta Braila in Galati, kjer stojijo pomembne lepote, prekooceanske ladje z bocom od bok z rečnimi in je njihovo število neizmerno, je čudovito. Pri srcu te zgrabi in zažaja po neizmerni širini oceana. Največje težave mi je tu doli delal veter in z njim visoki valovi. Gusarjev na srečo nisem srečal, morda pa živijo le v pripovedovanjih.

Kakšno usodo je na koncu doživel čoln? Kako si potoval nazaj domov?

»Čoln je ostal v Sulini. Podaril sem ga nekemu Romunu, ki od sreče ni vedel, kaj bi počel. Čoln je bil pošteno zdelan in stroški za njegov prevoz nazaj domov bili astronomski. Prve korake proti domu sem napravil z ladjo, kajti ta kraj je s svetom povezan samo z vodnim mostom. V mestu Tulcea pa sem se usedel na vlak za Bukarešto, nato za Beograd in Ljubljano. Vse skupaj je trajalo dober dan in pol skoraj nepretrgane vožnje.«

Koliko vaju je stalo potovanje?

»Če seštejem ceno prevoza čolna, mojo pot nazaj z vlakom, puščeno opremo, tu mislim na čoln ter seveda najino prehranjevanje na poti, bi to zneslo za oba okoli dva stara milijona. Govorim približno. Morda to zveni veliko, toda levji delež tega denarja je pobrala vožnja z avtom (v Nemčijo in nazaj je 1.300 km), vlakom ter »cena« čolna. Če pomislim na vtise in doživetja te poti, se mi denarni stroški zdijo minimalni. Za tako potovanje, za njegov veslaški del je bolj kot denar potrebna veliko dobre volje, potrpljenja in kondicije.

Ali imata v načrtu še kakšna podobna potovanja?

»Izoblikovanih načrtov še ni, obstajajo sicer sanje, o katerih ne bi rad govoril, ker so še visoko v oblakih. Vsekakor pa nameravam še potovati, videti in doživeti veliko zanimivega, naj si bo to na kakšen koli način.«

Hvala za odgovore ter veliko športne sreče še vnaprej!

TEKST: JANI JAKLIČ in MATEJA ČERNE
FOTO: JOŽE OGRAJŠEK in BOJAN GRMOVŠEK

Klepet z delavci Montaže Maribor, ki so dobili priznanja za prizadevno delo

Dobro delo mora dati rezultat

Ob praznovanju 29. novembra so v mariborski Montaži dvema delavcema podelili priznanja za izredno prizadevnost pri gradnji politične šole v Kumrovcu (Juriju Kuharju in Josipu Mohoriču), dvema delavcema (Francu Huzjaku in Ivanu Lahu) pa za prizadevno delo v letu 1980.

Ko sem se po proslavi z njimi pogovarjala, so povedali naslednje:

Josip Mohorič, vodilni monter klima naprav v tozdi Montaža, ki je dobil priznanje svoje temeljne organizacije za prizadevno delo na objektu Politične šole Kumrovec, ki so jo gradili leta 1981 od aprila do septembra, takole pripoveduje:

»Pričakoval sem priznanje od političnih forumov iz Beograda, ki jih pa nismo dobili posamezniki, ampak je priznanje dobil toz, zato pa sem dobil priznanje v tozdu. To

Josip Mohorič.

priznanje pa ni prvo, saj sem pred tem že dobil priznanje za prizadevno delo pri klimatisaciji na objektu tovarne sladkorja leta 1979.

Poklic monterja opravljam sedmo leto, vodilni monter pa sem štiri leta. Svojih osem ur dela skušam po svojih močeh opraviti čimbolj vestno in prizadevno, povsod se ravnam po tem, da čas, ki mi je namenjen za delo, izpolnim čimbolj delovno tako, da se vidijo tudi rezultati. Za montersko delo sem se usposobil šele pred sedmimi leti, prej pa sem bil avtoklepar. Za poklic monterja me je navdušil prijatelj, ki je že dalj časa pri IMP. Zdaj, ko sem pri IMP dobil stanovanje, bom IMP najbrž ostal še nadalje zvest. Zdaj, ko je za menoj že nekaj gradbišč (adaptacija Dolenjskih Toplic, Krka Novo mesto, Tovarna sladkorja Ormož, TAM Maribor, Politična šola Kumrovec, Slovensko narodno gledališče Maribor) se ne bojim nobenega, še tako zahtevnega objekta.

Življenje na terenu pa je klavrn, saj je hrana draga, enako velja tudi za stanovanje. Težave povzročajo včasih

odtrganost od družine. Pogoji dela so največkrat neustrezni, saj delamo ob vsakem vremenu. Delo vodilnega monterja je včasih težavno, saj le-ta odgovarja za skupino monterjev, ki jih tudi terejo terenske težave, ki jim naj bi vodilni monter dajal nasvete, jim pomagal v težavah ter nosil odgovornost za delo na objektu. Monterji so v glavnem disciplinirani in delo z njimi ni težko, saj skupaj rešujemo vse skupne probleme.

Jurij Kuhar, vodilni monter ogrevanja v tozdi Montaža Maribor: »Enako priznanje za delo na objektu politične šole v Kumrovcu sem dobil kot tovariš Mohorič, a ga nisem pričakoval. Dobil sem že priznanje za desetletno delo v IMP leta 1978. Delo vodilnega monterja opravljam 6 let. Doselej sem delal na objektih Krka Novo mesto,

Jurij Kuhar.

Krka Ljutomer, Dolenjske Toplice, IMV Novo mesto, Jedinstvo Zagreb itd. Najzahtevnejši objekt se mi je zdel Krka Ljutomer, ker je bilo od instalacij precej tehnoloških instalacij. Ker delam na terenu že od leta 1963, menim, da so se pogoji dela na terenu v zadnjem času bistveno izboljšali. Problemi so še okoli prehrane in prenočišč.«

Franc Huzjak, vodilni monter klima naprav: »Pri IMP sem od leta 1964. Priznanje, ki sem ga dobil, je prvo priznanje za moje delo, ki ga nisem pričakoval, saj v tozdu takih priznanj niso podeljevali. Za menoj je že cela vrsta objektov, kjer je vgrajenih lep del mojih delovnih prispevkov. Zdaj sem na dopustu po vrnitvi iz Iraka, kjer sem bil od 14. februarja 1981. V Irak se bom morda vrnil ja-

Franc Huzjak.

nuarja 1982. Med delom v Iraku in doma v Sloveniji je ogromna razlika v organizaciji dela, v pogojih dela in v načinu dela.«

Ivan Lah, ki je v tozdi Montaža vodilni monter vodovoda, je pri IMP od leta 1959. Prvo priznanje je dobil za prizadevno delo pred štirimi leti, ko je IMP slavil 30-letnico. Zdaj je prejel drugo priznanje za delo v letu 1980. Tudi on ni pričakoval priznanja. Zanj je zvedel v Iraku po telexu. Pravi, da se mu je zdelo najbolj zahtevno delo na objektih tovarn in sicer tovarne glin Nazarje, Kovinoplastika Lož, Termoelektrarne Trbovlje, Železarna Store, TAM Maribor in drugih. Največ so se naprezali na gospodarskem razstavišču, ker so bili roki zelo napeti, kajti pričakovali so kongres Zveze komunistov Slovenije, ki je bil v prostorih Gospodarskega razstavišča leta 1978. Med delom v Iraku, kjer dela že prek enega leta in delom v Jugoslaviji, je precejšnja razlika, kar zadeva oddaljenost od doma, klime (visoke razlike v dnevnih temperaturah), visoke vročine, velikih razmakov med enim in drugim obiskom v domovini. Delo v Iraku pa je tako, kot na drugih terenih. Efekt dela pa je večji, pa so temu primerni tudi zaslužki. Z delom v Iraku je zaključil, za razpored v domovini pa naj bi zvedel čez nekaj dni.

Teskt in foto: M. P.

Ivan Lah.

Krpanova pot v Irak

2.700 kilometrov zaradi dveh žigov

Poklicali so nekega sončnega dne Krpana z Vrha, naj pride na cesarsko področje urediti posebno nalogo na ukaz z visoke ravni. Zajahal on srebrno kobilico na ljubljanskem letališču in se odpelje na Vzhod. Preden pa je kobilico odletela, so bili nekateri potniki pod vtisom Korziške nesreče in nedko pripomni: »Upam, da bomo srečno leteli!« Sopotnik poleg njega, ki je že večkrat bil na tej poti doda: »Il šola.« (Ako bog da).

Odleti kobilica in kmalu varno pristane v Bagdadu. Mnogo Krpanovih sopotnikov je imelo dogovorjeno, da jih počakajo na letališču. Krpan je vedel sam, po kakšnih opravkih ga vodi pot in se odpravi v vas 202. Dogovori se o potrebni strokovni pomoči na bojnem polju in naslednji dan odpeketa na cesarski dvor. Našli so ga na spisku prišlekov in ko jim je obrazložil, kakšna pot ga vodi mimo, je dobil potrebna navodila. Nameščenci so ga lepo poučili, naj se deseti dan po delu na bojnem polju javi v cesarski pisarni, kjer ga bodo uradno prijavi, ako bo naloga trajala več kot 14 dni, da bo dobil izhodni žegen, če hoče iti nazaj na Vrhu. Odsel je na Abu Greib, kjer so ga namestili in čakal na opremo z Vrha, da jo bo prevzel in odbrzel na bojišče.

Toda glej ga šmenta, oprema se ni prispela. Čakal je dva dni in videl Viatorja z Vrha ter našel zaboj z opremo. Odide Krpan k šefu konjušnice, da mu dodeli kobilico in vodiča za prenos opreme na bojno polje, toda nareči na gluha ušesa.

»Ako nisi uslišan pri angelu, pojdi k bogu!«

Jezzen se odpelje na cesarsko upravo in po starem izreku: »Ako nisi uslišan pri angelu, pojdi k bogu«, se napoti k cesarskemu namestniku. Ker je bil ta natančno seznanjen z namenom Krpanove poti, se mu takoj dodeli iskana pomoč ter še isti dan odbrzi v Nassirijo.

Vrši Krpan svoje naloge in privede deseti dan. Vtakne v žep svojo mošnjico, nabije klobuk na glavo in na cesarski dvor. Jasno in glasno oznanj, da bo njegova naloga trajala več kot štirinajst dni.

Tedaj pa so se nad Krpana zgrnili črni oblaki (birokracija). Nameščenci so ugotavljali, da mu do predvidenega odhoda na Vrhu nikakor ne morejo urediti potrebnih listin. Kombinirali so tako in drugače, toda nič pametnega niso zmoževali. Pripočeli so Krpanu naj odleti v Aman in nazaj, po drugi plati, da tega oni niso dolžni urejati, ker ne dela Krpan direktno na njihovem bojišču. To govoricenje je Krpanu začelo presedati nabije od jeze postrani klobuk na glavo ter odide.

Modre misli ob laškem rizlingu

Poišče si vodiča in kobilico od SCT in naslednji dan odbrzi v Rudbo. Tam poišče človeka, ki ga je poznal še z Vrha ter skupaj modrujeta, kako bi si pridobil potrebne štempeljke v glavno potovalno listino. Modrovala sta dolgo in na široko ob čaši laškega rizlinga fruškogorskega porekla.

Toda posvetilo se je Krpanovemu prijatelju. Naslednji dan odbrzi Krpan v družbi novih sopotnikov proti Damasku v lepi udobni kobilici.

Druščina je dobro in hitro potovala, na meji med Irakom in Sirijo ni bilo posebnih težav. Čudilo so se le obmejni pisuni prizoru, ki so ga videli. Krpan s svojimi pajdasi udobno sedi, edina ženska pa vodi kobilico. Cariniki so veselo namigovali in komentirali: »Madam Driver, God Madam.« (»Gospa šofer, dobra gospa.«). Prestopijo obe meji ter urno v Damask. Kobilico privežejo pred hotel Mediteran in odidejo po opravkih.

Vojaške izkušnje pridejo prav v pogovoru z Arabci

Krpan ni imel nakupovalne mrzlice in malo nelagodno se je počutil med modernim svetom na lepih ulicah. Bil je neobrit in neprespan ter malo slabe volje. Računal je, da se bo s cesarskega dvora vrnil še isti dan, toda sedaj je odsel popolnoma drugam brez vsega. Tako sklene, da si bo v

mestu nabavil higienske potrebščine. Poskuša s polomljeno angleščino, malo boljše nemščino, toda z nobenim trgovcem ne pride do kraja, da bi si kupil brišačo. Pa šine Krpanu v glavo, da ko je služil vojake na Vrhu, so brisači rekli »peškir«. Poskusi še to možnost in uspe! Široko se odprejo oči trgovca in odgovori: »Beškir, arabik beškir.«

Kaj vse ni hotel potem trgovec prodati Krpanu, celo rokavico za umivanje hrbta!

Predrag ambient za naše dnevnice

Krpanova družina se zbere pred hotelom »Mediteran« in pošteno jih je dajala žeja. Odičejo v hotel in naročijo pijačo, da si odžejajo grla. Uživali so ob sončnem zahodu na topli terasi s pogledom na Damask, poln oleandrov, palm in evkaliptusov, spodaj pod teraso pa čudovit bazen. Toda hitro se je Krpan spustil z neba, ko je natakarn prinesel račun na krožnik. Druščina je soglasno ugotovila, da so dnevnice preizkušnje za ta zeleni ambient, zajahala kobilico in nazaj.

Vodič, ki je družino vodil nazaj, je pričel ponoči preveč vijugati na ravni cesti. Vodstvo je prevzel Krpan in pozno ponoči pripeljal družino do financarjev. Ti so mirno spali in ni jih bilo dobro buditi, kakor so ugotavljali kasneje. Pregledajo listine in ugotovijo, da so potniki ta dan enkrat že prestopili mejo. Grozili Krpanu, zakaj ni ostal dalj časa v Siriji. Lahko bi bil tam 14 dni, zakaj se vrača isti dan? Mahali so mu z avtomatom pod nosom in mu grozili »karabučom« (zaporom) toda ko so potniki plačali vse datjate za kobilico in je

Naši upokojenci

»Za plačo se nikoli nisem pulil«

Tone Volk je upokojenec tozda Trata odpomladi. V svoji hiši med cvetjem, zelenjem in drevjem v dokaj mirnem koncu Ljubljane bo preživljal upokojenska leta.

Tonetu je tekla zibelka v Ljubljani, kjer se je tudi šolal in je nameraval postati jurist, a je opravil le dva semestra na Pravni fakulteti, ko mu je študij prekinila vojna. Po vojni se je zaposlil v Tovarni testenin v Ljubljani. Novo tovarno je on spravlil v pogon, kjer se je ponesrečil in postal invalid. Po rehabilitaciji po nesreči se je zaposlil v pisarni v omenjeni tovarni.

Tone Volk.

Od tod je bil premeščen v Vinocet, od koder je šel za kruhom v Papirnico Vevče, kjer je bil šef nabavnega oddelka in si po nekaj letih poiskal službo v Teli, bil kasneje nekaj časa zaposlen v Kliničnih bolnicah.

Leta 1962 se je zaposlil v IMP na Trati, kjer je ostal do lanskega julija. Na Trati je najprej opravljal naloge analitika, nato je delal nekaj časa v računalništvu, kasneje je komercialni, zadnje par let pred upokojitvijo je bil samostojni referent v pripravi dela.

Krpan nekajkrat resno pristavil: »Maku maškite sadik!« (ni problemov prijatelj), ter so lahko nadaljevali pot.

Naslednji dan naj bi popotnik dobil pomoč z Abu Greiba, po posredovanju prijatelja, toda, ker tega ni bilo, je Krpan pristopal »mercedes-vlačilec« in nadaljeval pot preko Rudbe v Bagdad. Toda ta mrcina je imela napako na srečo in ni zmogla več kot 40 korakov na uro. Cijazi se Krpan skoraj celo noč in proti jutru plane v sobo na Abu Greibu, kjer ga pogleda njegov sostanovalec, kot da vidi prikazen. Vrže se popotnik na posteljo in trdno zaspi.

Zjutraj se odpravi na cesarski dvor.

Zadovoljni so bili v pisarni, da si je sam tako urno uredil listine. Krpan pa jih je poprosil za prevoz na delovišče, vendar niso imeli posluha. Potikal se je iz ene pisarne v drugo ter se odločil, da bo pot nadaljeval sam. Odpeljal se je s taksijem v glavno mestno kobilarno (avtobusno postajo). V smeri, kamor je nameraval, je dobil avtobus imenovan puščavska lisica in se za borega pol dinarja pripeljal v Kut.

Pol dinarja za avtobus, petdeset za taksi

Ko je Krpan omenil, da bo šel dalje z avtobusom, so mu svetovali naj vzame plinsko masko, da bo potoval med Arabci. Ker Krpan po tako dolgem potovanju ni več dihal kot vijolica, si tega ni gnal k srcu. Toda v Kutu ni našel kobilice za nadaljevanje in si je hotel izbrati taksi. Toda na prostem trgu so mu hoteli zaračunati petdeset dinarjev. Ker se mu je to zdelo očitno preveč, odgovori zaspanemu taksistu:

»Šta, petdeset dinara, jesi li lud?« Taksist mu odgovori po rusko: »Da, tovariš pjadestet dinara!« Krpan mu v sveti jezi odgovori: »Počivaj spokojno« in odide peš do križišča preko Tigrisa, dvigne visoko palec in poizkuša nadaljnjo srečo.

Kmalu se ustavi kobilica imenovana tojota, Krpan zaprosi za uslugo ter prisede. Ni se še dolgo vozil, ko ga voznik s strani opazuje in reče: »Sprechen sie Deutsch«. Ker je bila ta govornica Krpanu bolj znana še iz šolskih klopi, je potovanje hitro minevalo. Ravno je sonce zahajalo za puščavo, ko se je Krpan vrnil na bojno polje (delovišče).

Po vseh naporih še razmišljanje o stabilizaciji

Hodil je štiri dni in opravil je 2700 km dolgo pot za pridobitev dveh žigov. Utrujen je zvečer legel na svojo posteljo in dolgo razmišljal, kje da je nekdo na Vrhu slišal besedo stabilizacija, in doždevalo se mu je, da nekateri njenega pomena še ne poznajo.

Ko je nekaj dni pozneje Krpan potoval z srebrno kobilico proti Vrhu, zadovoljen, da je opravil svojo nalogo, se mu je milo storilo, ko je zagledal Vrhu. Ni mu šlo vse gladko, kakor bi moralo iti in kar precej je škripalo kolesje birokracije. Resnici na ljubo so med njimi mnogi taki, ki so vestno v kolesju prilivali olja, da Krpana ni zmlelo, tem pa je bil iz srca hvalažen. Prispel je popotnik na domače dvorišče in vzkliknil »Il šola«. Toda v svoji preprostosti ni vedel, kaj mu je bilo dano, birokracija, ki ga je pustila na cedilu, ali dobra volja, da si je probleme rešil sam.

MARTIN VIDERGAR

Razmišljanje po družabnem večeru

Za enotnost bo treba še kaj narediti

Delovni kolektivi morajo biti pripravljeni vedno tudi na razne organizacijske spremembe, v katerih odgovorni vidijo možnost za uspeh in tudi kak bolj priznan stolček, nato se začne ali nadaljujejo tako ali drugače, hotenje pa mora le ostati, želja po napredku...

Ne bomo pozabili, da smo bili na Trati nekoč en kolektiv z enim prodajnim oddelkom, z eno kadrovskega itd. Zdaj smo pa trije tozdi pod isto streho, kar bo vsekakor spremenilo odnose, a ne samo v dobro, zato se je treba na to tudi pripraviti. Pa smo se tako tozlovci iz enega tozda, tokrat že dvojno organizirani, decembra zbrali na družabnem večeru, čeprav smo, kot so neki ugotovili, na »slabem finančnem stanju«.

Vendar nam to ne sme jemati perspektive, čeprav je nekdo na večeru za šalo povedal javno: »Dva tozda pod isto streho, ki se bosta lahko grizla, vtičala nosove v zadeve, če je treba ali ne, oči pa bodo videle pri drugih napake in višjo plačo, komu pa bodo sivele lasje.« To nastane iz nekdanjega tozda, ki smo bili homogeni, sladka celota, ki je v službo tudi po šesti uri prihajala, odšla pa celo ob pol dveh, ko smo bili delovni, pa manj delovni in tudi nedelavni, znali smo pametno delati, pa tudi ausus ustvarjati, pri nalogah grešiti, redno in s plavimi dnevi bili zaposleni, več nergali kot hvalili, nagrajevali tako, tako, pripravljani, da bi več zpravili, kot smo dobili, živeli od danes do jutri, pa v slabi perspektivi, bili neodločni, pa v nadlego, si pomagali, pa polena metali in tudi se hvalili, pa lagali... sto čuda kvalitet pa napak smo imeli... in zdaj smo to na pol razdelili.

Tisti vedri večer tudi z glasbo in plesom je bil vsekakor tudi poiriditev sprememb, ki zdaj že prihajajo. Vsega pa ne moremo hvaliti, če je »več gospodarjev pod isto streho.« Da bo kolektiv harmonija in da bo razvoj pozitiven obeh tozdov, uspešen, kar si ob novi organiziranosti lahko le želimo, bo vsekakor potrebno še mnogo naporov.

FRAN VODNIK

Silvestrovanje na Abu Greibu

Vsak je bil po svoje sam — a skupaj nam je bilo lažje

Bližala se je silvestrska noč — najdaljša noč v letu. Praznovanje v tujini. Koliko pričakovanj in upanja, da bo marsikdo drugo leto na to noč puščavo, ko se je Krpan vrnil na bojno polje (delovišče).

Tu smo zbrani iz vseh krajev širom Slovenije in iz vseh tozdov. Takrat pride do tisoč in več stiskov rok in spoznanj, kdo smo ti korajžni ljudje, ki se podamo v tujino, v negotovost. Ali bomo vsi uspeli, ali bo kdo, ki ne bo kos vsem nalogam in težavam, ki se srečujemo vsak dan z njimi.

Delovni kolega je vedno zastavil vprašanje kako si?, delovni kolega, ki delaš tam na severu, ga vpraša tisti, ki dela na jugu ali na zahodu. Med njimi je tisoč in več kilometrov razdalje in zelo redke so priložnosti, da se srečajo, pomenijo o delu, o težavah in o domotožju, ki je najbolj ubijajoč črv, ki človeka grize brez usmiljenja.

Pripravili so nam prijetno silvestrovanje v klubskem prostoru. Dvorana je bila lepo okrašena, da, tudi noveletni jelki sta krasili prostor. Za prijetnejše razpoloženje je bil pripravljen tudi srečolov.

Po deveti uri zvečer so se začeli zbirati monterji in zasedli dvorano do zadnjega kotička. Ni bilo časa za poslušanje glasbe, niti za kak poskočen pesel ali kot se temu reče — ranjanje v novo leto.

Vsi smo si imeli toliko povedati, da smo skoro pozabili

na bogato obložene mize od svinjske pečenke, do piščancev, šunke, doma pripravljene raznovrstnega peciva in dobre kapljice — kajpada pri Kranjcu ne gre drugače.

Glede na časovno razliko smo v Iraku zakorakali v novo leto dve uri prej, kot v domovini. Ko smo vstopili v novo leto, smo pričeli čestitati eden drugemu s stiskom rok, objemanjem in poljubljanjem, kot da smo si bratje in sestre.

Veliko nas je bilo pa vendar je bil vsak sam, daleč od svojih najdražjih in daleč od naše slikovite Jugoslavije. Mnogo jih je bilo, ki se niso mogli brzditi od bridkosti, ne da bi tresčili steklenico v ila, da se je razletela na tisoč koscev.

Kaj se je v teh srečih dogajalo tisti trenutek je težko reči.

Koliko bridkih ur in trpljenja nudi tujina z vabljivim zasluskom za boljši jutri, čeprav se za marsikatero družino konča drugače, kot je bilo načrtovano. Ni jih veliko, pa vendarle so. Noveletno praznovanje se je nadaljevalo še naslednji dan in drugega januarja dopoldan, medtem ko so se popoldan vračali monterji na svoja gradbišča, zopet daleč tisoč in več kilometrov.

Njihovi obrazi so bili polni zadovoljstva, sproščenosti in elana do novega delovnega dne.

Želimo si še več takih srečanj, da bi čas v tujini čim prej minil in da bi se vsi srečno vrnili v domovino.

Zapisala: Veronika Goljar

V spomin sodelavcu Romanu Mikuliču

Dragi Roman! Kot nedoumljivo resnico sprejemamo novico, da te ni več med nami. Razum začne počasi doumevati, toda srce ne more razumeti, da ne boš nikoli več prestopil vrata našega podjetja, se nikoli več prešerno nasmejal, nasmejal tako kot si se znal le ti, pogovoril s prijatelji, posvetoval sodelavci ter odsel izvrševati dela, ki so ti bila naložena in zaupana. Bilo je leta 1976, ko si se ob dokončani osnovni šoli odločil za izučitev poklica elektromehaničar. Že tvoje osnovnošolsko spričevalo je dajalo garancijo, da boš obvladal vso potrebno teorijo, ti sam pa si bil porok za popolno obvladovanje praktičnega pouka. Najprej sola nato pa obvezna praksa, to sta bila tvoja skrb do začetka leta 1979, ko si briljantno zaključil tvojo vajeniško dobo ter se 21. februarja 1979 redno zaposlil kot kvalificiran elektromehaničar. Pridobiljeno znanje si s pridom uporabljal, s svojo mladostno zagnanostjo pa se

vkjučil v skupino starejših. Nisi poznal besede NE, NE BOM, NE ZMOREM.

3. decembra 1979 si se podal na odsluženje vojaškega roka. Ko si odhajal je tvoj snisk roke povedal iskreni »navidenje« kmalu se spet vidimo. Verjeli smo ti in res, 14. januarja lanskega leta si se po končanem vojaškem roku ponovno pojavil med nami.

S seboj si prinesel vso presernost in voljo do dela. Kot nepogrešljiv člen dobro uigrane ekipe si delal na enem od najzahtevnejših objektov in sicer v Zagrebu.

Veliko si storil, veliko obetal. In danes? Teško je doumeti resnico, da nas zapuščas, da odhajaš tiho in nemo brez slovesa. Ti odhajaš in ti ostajš. Odhajaš, ker se je usoda s teboj tako kruto poigrala, ostajš, ker med nami in z nami živijo tvoja dela, tvoj spomin, tvoj veder, nasmejani mladostniški polet.

Hvala ti! SODELAVCI TOZD DVIGALO

Zahvali

Ob smrti mojega očeta se zahvaljujem sodelavcem in osnovni organizaciji sindikata tozdz TEN za darovano cvetje in izraze sožalja. BRANKO KRANJEC

Ob smrti mojega očeta se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji tozdz Trata — Črpalke za darovano cvetje in izraze sožalja. Se posebna zahvala pa velja vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. ŠTEFAN ŠEMEN

Se vam zdi Glasnik dolgočasen? Dopišujte!

